

KRZCZONOWSKI GOŚCINIEC

Wydawnictwo Krzczonowskiego Stowarzyszenia Regionalnego
ISSN 2082 - 69 4X

Nr 1 (41) 2018

Egzemplarz bezpłatny

SPIS TREŚCI

AKTUALNOŚCI GMINNE

1. Inwestycje gminne
IV kwartał 2017 – I kwartał 2018
– Urząd Gminy Krzczonów s. 3-5
2. Projekt budżetu Gminy Krzczonów
na 2018 rok
– Urszula Szacoń s. 5
3. Gmina Krzczonów
– informacje dla mieszkańców
– Urząd Gminy Krzczonów s. 5
4. Podatek VAT od instalacji OZE
– Urząd Gminy Krzczonów s. 6
5. Napisali o nas.
Przedruk z gazet lokalnych s. 6
6. Targi edukacyjne
– Redakcja s. 6
7. Ferie aktywnie i z humorem
– Jolanta Pietrusza s. 7
8. Gminny Dzień Kobiet 2018
– Redakcja s. 7
9. Dzień wiosny
– Redakcja s. 8
10. XVIII Jarmark Wielkanocny
– Redakcja s. 8
11. Turniej Sołectw
– Redakcja s. 9
12. Najlepsi uczniowie
– Dyrekcja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krzczonowie s. 10

13. „Kiedy dziecko się śmieje,
śmieje się cały świat”
– Kinga Krawczyk s. 10-11
14. Działalność Stowarzyszenia
„Radosne Dzieciństwo” s. 12
15. Bieżące remonty szkolne
– Dyrekcja Szkoły s. 13
16. Przedszkole Niepubliczne „Akademia
Poziomkowa” a tradycje regionalne
– Dyrekcja i Grono Pedagogiczne s. 13
17. Wydarzenia
– Redakcja s. 4-5

KRZCZONOWSKI GOŚCINIEC

I HISTORIA GMINY KRZCZONÓW, OSÓB I MIEJSCOWOŚCI

1. Dobra Krzczonów 1850 r.
– Jerzy Kowalik s. 14-15
2. Lotnik z Krzczonowa
– Mieczysław Robak, Daniel Kaliniak s. 16-17
3. Wspomnienie z czasów wojny...
Stefania Rorat
– Michalina Głąb s. 17
4. Sołtys. Historia i współczesność
– Redakcja s. 18

II ETNOGRAFIA

1. Zabytkowa figura
– Marianna Dzierba, redakcja s. 19

2. Plastyka zdobnicza na Lubelszczyźnie
i w regionie krzczonowskim
– Redakcja s. 19-20
3. Krzczonowskie na Mazowszu
– Stefan Żagiel s. 20

III KULTURA I OŚWIATA

1. Konferencja „Dzieci Zamojszczyzny –
zbrodnia, o której nie wolno człowiekowi
zapomnieć” – Redakcja s. 21

IV TURYSTYKA

1. Czynna ochrona przyrody
w „Kamiennym Wąwozie”
– Krzysztof Wojciechowski s. 21-22
2. Kuropatwa w języku łowieckim
– Stanisław Ostański s. 22

V LIRYCZNIE

1. „Wiosenna muzyka”
– Stanisław Ostański s. 22
2. „Echo i kukułka”
– Stanisław Ostański s. 22

VI OGŁOSZENIA

1. Nadchodzące wydarzenia s. 23

VII OKŁADKA

1. „Niedziela Palmowa”
– fotorelacja s. 24

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Beata Gajur, Teresa Gutek, Jolanta Mysłowska, Beata Woroszyło.

ZDJĘCIA ZE ZBIORÓW: Archiwum KSR i GBP, autorów artykułów.

REDAKCJA MATERIAŁÓW ETNOGRAFICZNYCH I HISTORYCZNYCH:

Krzczonowskie Stowarzyszenie Regionalne.

REDAKTOR WYDANIA: Teresa Gutek.

REDAKCJA AKTUALNOŚCI: Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie,
e-mail: rokiskrzczonow@tlen.pl

OKŁADKA: pexels.com, tył okładki – fot. Natalia Cichosz

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD: Peł Invictus, e-mail: pelinvictus@gmail.com.

WYDAWCA: Krzczonowskie Stowarzyszenie Regionalne, e-mail: krzczonowskie@tlen.pl.

DRUK: Drukarnia Standruk, ul. Rapackiego 25, 20-150 Lublin.

NAKŁAD: 1200 egz.

FUNDATOREM GAZETY JEST GMINA KRZCZONÓW.

Wszelkie Prawa Zastrzeżone.

ISSN 2082-69 4X

INWESTYCJE GMINNE IV KWARTAŁ 2017 – I KWARTAŁ 2018

INWESTYCJE DROGOWE

Sobieska Wola Pierwsza

Droga gminna nr 112488L w Sobieskiej Woli Pierwszej. Odcinek 300 m został wykonany dzięki pozyskanej przez Gminę dotacji z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. **Koszt inwestycji to 190 000 zł, kwota dotacji to 121 000 zł.**

Boży Dar

Inwestycja została zrealizowana dzięki pozyskanej przez Urząd Gminy dotacji Marszałka Województwa Lubelskiego z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. **Koszt inwestycji to 160 000 zł, dotacja – 70 000 zł.**

Koszarzew – Teklin – Bychawa

Trakt komunikacyjny Koszarzew – Teklin – Bychawa został zrealizowany z „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019” w ramach zadania „Przebudowa ciągu komunikacyjnego obejmującego drogi powiatowe nr 2287L i 2300L poprawiająca bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie gm. Bychawa i gm. Krzczonów”. Długość ciągu to 10,5 km, z tego w naszej gminie to ponad 7 km. **Koszt projektu to 10 075 191 zł, wkład własny gminy Krzczonów to 2 000 000 zł.**

INFRASTRUKTURA POZADROGOWA

Remont remizy w Krzczonowie Trzecim

Pierwszy etap prac obejmował remont dachu w postaci wymiany krokwi, pokrycie nowej blachy oraz budowę komina. Wymienione zostały także okna. Środki na termomodernizację zostały pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska – 43 000 zł, 10 000 zł ze Starostwa Powiatowego, a 33 000 zł pochodziło z budżetu gminy Krzczonów. Dodatkowo zostały pozyskane środki na wymianę okien od Komendanta Głównego PSP. **Koszt inwestycji w I etapie to 99 000 zł.** Drugi etap rozpoczął się w marcu br. i obejmuje remont wewnątrz budynku.

Nowy dach na garażu OSP w Olszance

Nowe pokrycie dachowe zyskał garaż OSP w Olszance. Dach został wykonany dzięki współpracy strażaków i mieszkańców Olszanki oraz Urzędu Gminy. Z funduszu sołectkiego zostały zakupione materiały, a mieszkańcy wraz z OSP Olszanka samodzielnie wykonali prace remontowe. **Koszt inwestycji to 13 570 zł.**

Wąwóz w Krzczonowie

W lutym tego roku Wójt Gminy Krzczonów Katarzyna Bryda odebrała z rąk Wojewody Lubelskiego promesę na kwotę **268 000 zł** na budowę drogi w miejscowości Krzczonów w ramach projektu „Utwardzenie dna i odwodnienie wąwozu lessowego w ciągu drogi gminnej nr 107273L w miejscowości Krzczonów”.

Oświetlenie w Piotrkówku i Teklinie

Sukcesywnie realizowana jest rozbudowa oświetlenia w gminie. Do użytku zostały oddane lampy w Piotrkówku i Teklinie. **Kwota inwestycji to 35 000 zł w pierwszej miejscowości i 13 000 zł w drugiej.**

Projekt pn. „Energia ze źródeł odnawialnych = czyste powietrze w Gminie Krzczonów”

Za nami kolejny etap montażu instalacji OZE. Projekt obejmuje budowę 421 sztuk instalacji solarnych, 84 instalacji fotowoltaicznych oraz 44 pieców na biomase

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WL na lata 2014–2020.

Łączna kwota projektu to 7 219 135,03 zł.

WYDARZENIA:

STYCZEŃ

6 stycznia – Wspólne kolędowanie w ROKIS w Krzczonowie.

13 stycznia – Oplątek regionalny WRTRL na Zamku Lubelskim; udział członków KSR.

14 stycznia – 26. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy; zabawy i konkursy, występy zespołów artystycznych, warsztaty plastyczne, przedstawienie „Kraina Lodu” w wykonaniu dzieci i rodziców przedszkola „Bajkowa Kraina”; szef sztabu – Barbara Wójcik, wynik zbiórki: 5 693,61 zł.

14 stycznia – IV Otwarty Turniej Tenisa Stołowego o puchar Przewodniczącego Rady Gminy Krzczonów.

20 stycznia – Sikorski Model Show; udział modelarzy z koła ROKIS. Każdy z modelarzy otrzymał dyplom uczestnictwa, zaś Jakub Antczak otrzymał puchar za najlepszy model w swojej klasie.

28 stycznia – XI Ogólnopolskie Zawody Szybowców Halowych klasy F 1 N w Hrubieszowie; udział wzięli: Bartek Siczek, Jakub Antczak, którzy otrzymali dyplomy za udział.

29 stycznia – 2 lutego – Ferie dla dzieci z gminy Krzczonów; wyjazdy do kina, Manii Skakania, Aqua Lublin (Iodowisko), zabawy i konkursy, zajęcia taneczne i modelarskie.

30 stycznia – XXXV Zawody Modeli Szybowców Halowych Chełm 2018; udział wzięli: Bartek Siczek, K. Skubiszewki, J. Rafał, który zajął II miejsce w swojej klasie wiekowej.

LUTY

10–11 luty – „Rafalki”, konkurs modelarski w Borkach; udział wszystkich modelarzy, zdobywając dyplomy za udział. Wycieczka dla uczestników do Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie: Michał Pawlak, Bartek Siczek, Adam Gustaw, Jakub Rafał.

25 luty – Udział grupy tanecznej Studio Tańca Promenada działającej przy ROKIS Krzczonów w Krajowych Mistrzostwach IDO Par. Zdobył tytuł WICE-MISTRZÓW POLSKI. Gratulacje!!!

MARZEC

8 marca – Gminny Dzień Kobiet dla delegacji kobiet z terenu gminy Krzczonów.
10–11 marca – Konferencja WRTRL w Zamościu – „Dzieci Zamojszczyzny –

AKTUALNOŚCI GMINNE

INWESTYCJE GMINNE... CD.

ZESTAWIENIE KOSZTÓW INSTALACJI OZE

Rodzaj instalacji solarnej	Wartość inwestycji (po gminnym przetargu na OZE)	Udział Mieszkańca biorącego udział w projekcie	Orientacyjna wartość rynkowa instalacji
2 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego (+ piec na biomasę)	9000,00 zł	2277,88 zł	11000,00 zł
2 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego	9300,00 zł	2532,88 zł	11200,00 zł
2 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym (+ piec na biomasę)	9000,00 zł	3672,88 zł	11000,00 zł
2 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym	9300,00 zł	3927,88 zł	11200,00 zł
3 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego (+ piec na biomasę)	9300,00 zł	2346,89 zł	11400,00 zł
3 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego	9600,00 zł	2601,88 zł	11600,00 zł
3 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym (+ piec na biomasę)	9300,00 zł	3786,89 zł	11400,00 zł
3 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym	9600,00 zł	4041,88 zł	11600,00 zł
4 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego (+ piec na biomasę)	9600,00 zł	2415,89 zł	11800,00 zł
4 kolektory na dachu lub elewacji budynku mieszkalnego	9900,00 zł	2670,89 zł	12000,00 zł
4 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym (+ piec na biomasę)	9600,00 zł	3900,88 zł	11800,00 zł
4 kolektory na gruncie lub budynku gospodarczym	9900,00 zł	4155,89 zł	12000,00 zł
Rodzaj instalacji fotowoltaicznej	Wartość inwestycji (po gminnym przetargu na OZE)	Udział Mieszkańca biorącego udział w projekcie	Orientacyjna wartość rynkowa instalacji
8 paneli na dachu budynku mieszkalnego	17000,00 zł	2919,77 zł	19400,00 zł
8 paneli na dachu budynku gospodarczego	17000,00 zł	4719,77 zł	19400,00 zł
8 paneli na gruncie	17000,00 zł	5320,17 zł	19400,00 zł
10 paneli na dachu budynku mieszkalnego	19000,00 zł	3310,78 zł	21600,00 zł
10 paneli na dachu budynku gospodarczego	19000,00 zł	5365,78 zł	21600,00 zł
10 paneli na gruncie	19000,00 zł	6724,28 zł	21600,00 zł
14 paneli na dachu budynku mieszkalnego	21000,00 zł	4253,78 zł	24000,00 zł
14 paneli na dachu budynku gospodarczego	21000,00 zł	6923,77 zł	24000,00 zł
14 paneli na gruncie	21000,00 zł	8139,78 zł	24000,00 zł

Ceny zawarte w tabelach są cenami netto.

AKTUALNOŚCI GMINNE

INWESTYCJE GMINNE... CD.
**PLANY INWESTYCYJNE
NA ROK 2018**

Gmina Krzczonów realizuje inwestycje, wykorzystując fundusze unijne bądź krajowe. Obecnie zostały złożone projekty na następujące inwestycje:

- Przebudowa dróg i mostów w Sobieskiej Woli II – „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”.
- Droga w Żukowie Kolonii – projekt złożony do programu „Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych”.
- Ul. Skalka – Rządowy program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej.
- „Kompleksowa rewitalizacja obszaru zdegradowanego w Gminie Krzczonów” – projekt został złożony przez gminę Krzczonów w ramach działania 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich, RPO WL na lata 2014–2020. Projekt zakłada budowę boiska wielofunkcyjnego przy szkole w Krzczonowie, przebudowę parkingu koło urzędu gminy,

modernizację nawierzchni placu dworcowego oraz termomodernizację remizy w Krzczonowie. Termin realizacji 2018/2019. Koszt inwestycji to 1 452 000 zł.

- Projekt „Budowa, Przebudowa (Modernizacja) Wodociągu w miejscowości Krzczonów” Oś priorytetowa 6: OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW w ramach Działania 6.4 Gospodarka wodno-ściekowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Wartość całkowita – 4 870 000,00 zł. Wartość dofinansowania – 2 951 390,00 zł. Modernizacja obejmuje 23 km sieci wodociągowej wraz z ujęciem i stacją wodociągową. Projekt jest już po pozytywnej ocenie merytorycznej.
- „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Krzczonów” Projekt obejmuje wykonanie 51 szt. przydomowych oczyszczalni w miejscowościach, w których zlokalizowane są ciekłe wodne. Wartość projektu – 847 000,00 zł. Wartość dofinansowania – 540 000,00 zł.

Urząd Gminy Krzczonów

**PROJEKT BUDŻETU GMINY KRZCZONÓW
NA 2018 ROK**

Obserwujemy dynamiczny wzrost dochodów budżetu w stosunku do lat poprzednich od 11 mln zł w 2011, 15 mln zł w 2016, 20 mln w 2017 do ponad 26 mln w 2018 r. Wzrost ten nie wynika ze wzrostu podatków, ale spowodowany jest pozyskaniem dotacji zewnętrznych przez Gminę.

Projekt budżetu Gminy Krzczonów na 2018 r. zakłada:

- I. **Dochody** ogółem w kwocie 26 417 724,65 zł obejmują:
1. Dotacje na zadania zlecone
4 481 515,79 zł.
 2. Dochody na zadania własne
21 936 208,86 zł,
w tym:
 - 1) subwencja oświatowa
3 224 351,00 zł,
 - 2) subwencja wyrównawcza
3 164 240,00 zł,
 - 3) udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych
1 395 431,00 zł,
 - 4) podatki lokalne (rolny, leśny, od nieruchomości, środków transp.)

1 601 500 zł
5) podatki lokalne od osób prawnych
356 000 zł.

II. **Wydatki** ogółem w kwocie 27 613 247,50 zł obejmują:

1. Wydatki na realizację zadań zleconych
4 481 515,79 zł.
2. Wydatki na realizację zadań własnych
23 131 731,71 zł,
w tym:
 - 1) wydatki majątkowe
11 570 458,13 zł,
 - 2) wydatki bieżące
11 561 273,58 zł,
z tego:
 - oświata i wychowanie
wraz ze świetlicami
5 508 749,64 zł
w tym:
 - przedszkole publiczne – 415 800 zł
 - przedszkole niepubl. – 476 446 zł.

III. **Przychody** budżetu (wolne środki + zwrot udzielonej pożyczki)
1 559 222,85 zł *Urszula Szacoń
Skarbnik Gminy*

**GMINA KRZCZONÓW
– INFORMACJE DLA MIESZKAŃCÓW**
**POMOC PRZY WYPEŁNIANIU
WNIOSKÓW O PŁATNOŚCI
BEZPOŚREDNIE**

Informujemy, że decyzją Wójta Gminy Krzczonów od 6 kwietnia do 15 maja 2018 r. w każdy wtorek i piątek w godzinach od 8:00 do 15:00 w Urzędzie Gminy zostanie zorganizowana pomoc przy wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednie dla gruntów do 15 ha.

Pomoc będzie udzielana przez pracownika Urzędu Gminy. Prosimy o kontakt z sekretariatem bezpośrednio lub telefonicznie pod numerem 815664051.

Właściciele gruntów powyżej 15 ha mogą uzyskać pomoc odpłatną, dzwoniąc pod numer telefonu 721643536.

BEZPŁATNA POMOC PRAWNA

Udzielana jest we wtorki od 10:00 do 14:00 w budynku ROKIS. Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje osobie fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”:

- która w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej,
- która ukończyła 65 lat,
- która nie ukończyła 26 lat,
- która jest w ciąży,
- która w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazła się w sytuacji zagrożenia lub poniosła straty. *Urząd Gminy Krzczonów*

WYDARZENIA:

zbrodnia, o której nie wolno człowiekowi zapomnieć”; udział delegacji KSR.

11 marca – Turniej Sołectw w Piłkę Siatkową o Puchar Wójta Gminy Krzczonów; udział 11 drużyn z terenu gminy. I miejsce zdobyło sołectwo FC Kosarzew, II miejsce: Krzczonów Folwark – Młodzież, III miejsce: Krzczonów Wójtostwo, IV miejsce: Kosarzew Górny.

Marzec – warsztaty pisania pisanek, wykonywania palm wielkanocnych w ROKIS Krzczonów, w szkole podstawowej w Kosarzewie, w szkole i oddziałach przedszkolnych w Krzczonowie. Warsztaty prowadziły twórczynie ludowe z terenu gminy Krzczonów.

15–16 marca – XIV Edycja Targów Edukacyjnych w Lublinie; udział młodzieży z gminy Krzczonów.

18 marca – XVIII Jarmark Wielkanocny, XIX Konkurs na pisanek krzczonowską, II Konkurs na palmę wielkanocną; występy zespołów dziecięcych, kiermasz wyrobów świątecznych i sztuki ludowej, warsztaty pisania pisanek krzczonowskich, sprzedaż wydawnictw regionalnych KSR, udostępnienie wystawy stałej „Wnętrze Izby Krzczonowskiej”.

22 marca – Warsztaty robienia palm wielkanocnych przez delegację z Gminy Krzczonów w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego.

24–25 marca – Udział delegacji KGW Walentynów oraz KGW Sobieska Wola na Kiermaszu Wielkanocnym w Lublinie na Placu Zamkowym.

25 marca – Niedziela Palmowa; procesja dużych palm wykonanych przez sołectwa, członkinie KGW parafii Krzczonów, samorząd lokalny, uczniowie szkoły w Krzczonowie, miejscowych oddziałów przedszkolnych.

KWIECIEŃ

1 kwietnia – Procesja rezurekcyjna w strojach krzczonowskich; udział delegacji KGW. 6 kwietnia – 15 maja – Pomoc merytoryczna przy wypełnianiu wniosków o Dopłaty Bezpośrednie w Urzędzie Gminy Krzczonów.

14–15 kwietnia – Lublin – Żółkiewka; Konferencja WRTRL „Pod Hetmańską Butawą”; udział delegacji KSR.

PODATEK VAT OD INSTALACJI OZE

Szanowni Państwo,

Uczestnicy projektu „**Energia ze źródeł odnawialnych = czyste powietrze w Gminie Krzczonów**”

Ministerstwo Rozwoju pismem z dnia 30 października 2017 r. znak DKF-IV.7517.142.2017.DK zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów, zobowiązało wszystkie jednostki samorządu terytorialnego (gminy) realizujące projekty dotyczące dostawy i montażu instalacji odnawialnych źródeł energii na nieruchomościach prywatnych do naliczenia i odprowadzenia podatku od towarów i usług (VAT) od dotacji otrzymanej z Unii Europejskiej.

Kwestionując powyższe stanowisko, Gmina Krzczonów wystąpiła do Krajowej Izby Skarbowej o wydanie indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w zakresie konieczności opodatkowania

otrzymanej dotacji podatkiem VAT, opisując w nim szczegółowo zakres realizowanej inwestycji oraz zasady rozliczenia kosztów z uczestnikami projektu.

W odpowiedzi na powyższe Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej pismem znak 0113-KDIPT1-2.4012.791.2017.1.WL udzielił indywidualnej interpretacji podatkowej, w której utrzymał stanowisko Ministerstwa Rozwoju i Ministerstwa Finansów i wskazał na konieczność naliczenia i pobrania podatku z tytułu towarów i usług (VAT) od otrzymanej dotacji z Unii Europejskiej.

W związku z powyższym, Gmina została zmuszona do naliczenia należnego podatku uczestnikom projektu.

Jednocześnie informujemy, iż stojąc na stanowisku braku podstaw naliczenia podatku VAT, Gmina zaskarżyła do

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie powyższą Indywidualną Interpretację. Ponadto podkreślamy, że w okresie programowania 2007–2013 żadna z przyznaných dotacji na OZE oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków nie była obciążona podatkiem VAT. W związku z tym, składając w czerwcu 2016 roku projekt do Regionalnego Programu Operacyjnego 2014–2020, Gmina nie mogła przewidzieć takiego rozstrzygnięcia w tej sprawie. Ponadto Umowa o dofinansowanie z Zarządem Województwa Lubelskiego została podpisana w grudniu 2016 roku, tj. rok wcześniej od decyzji nakazującej naliczenie podatku VAT mieszkańcom - beneficjentom projektu OZE.

Po otrzymaniu decyzji Sądu, poinformujemy Państwa o rozstrzygnięciu i ewentualnym zwrocie pobranego podatku VAT.

Urząd Gminy Krzczonów

NAPISALI O NAS. PRZEDRUK Z GAZET LOKALNYCH

GAZETA REGION+ LIDERZY FUNDUSZY

Katarzyna Bryda jest wójtem od grudnia 2014 roku. W ciągu ostatnich 3 lat gmina pozyskała 12,5 mln zł dotacji z funduszy europejskich na inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców. Najważniejsze z nich to: „Energia odnawialna w Gminie Krzczonów, budowa Centrum rekreacyjno-sportowego w Krzczonowie oraz inwestycje drogowe.

KURIER LUBELSKI CZŁOWIEK ROKU 2017

Samorządność i Społeczność Lokalna – wyniki głosowania

Laureatem konkursu w kategorii Człowiek Roku 2017 – Samorządność i Społeczność Lokalna w Powiecie Lubelskim została Pani Katarzyna Bryda nominowana za działalność na rzecz mieszkańców gminy, indywidualne podejście po każdej jednostki i sprawy. Wiele inicjatyw i inwestycji poprawiających jakość życia mieszkańców.

Fot. Agata Gębska

TARGI EDUKACYJNE

16 marca 2018 r. organizowany był po raz kolejny wyjazd klas III gimnazjum na targi edukacyjne do Lublina. Uczniowie mieli możliwość zapoznania się z bogatą ofertą edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych, spotkania się i porozmawiania z uczniami, nauczycielami. Dużym zainteresowaniem cieszyły się jak zwykle pokazy organizowane przez szkoły branżowe – układanie fryzur, robienie makijażu, degustacje potraw.

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

FERIE AKTYWNIEM I Z HUMOREM

Ferie, ferie i po feriach. Czas podsumować ferie szkolne (29.01–02.02), a trzeba przyznać, że działo się sporo, a program dostarczył dużo wrażeń.

Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu we współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym zorganizowały zajęcia i przygotowały szereg atrakcji dla uczniów obydwu szkół. Nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży czuwali nauczyciele, natomiast Pani Wójt Katarzyna Bryda zadbała o organizację transportu oraz poczęstunek dla uczniów, za co szczególnie dziękujemy.

Już w środę uczniowie mogli korzystać z atrakcji Aqua Lublin, natomiast w piątek z basenu w Bychawie. Zorganizowano także wyjazd do kina Cinema City w Lublinie na filmy przeznaczone dla różnych grup wiekowych „Teddy, mapa skarbów” (młodsze dzieci) i „Cudowny chłopiec” (młodzież szkolna).

W budynku szkoły amatorzy aktywnego wypoczynku mogli korzystać z sali gimnastycznej, gdzie odbywały się zacięte mecze w siatkówkę bądź gry zespołowe, a także uczestniczyć w szeregu zajęć edukacyjnych

i zabawach przygotowanych przez pracowników ROKiS. W czwartek zorganizowano m.in. dyskotekę i salon gier w świetlicy Ośrodka. Nie zabrakło naturalnie znanej wszystkim „belgijki”. Przez cały tydzień uczniowie mogli korzystać także ze świetlicy szkolnej, gdzie udostępniono im zestawy gier i organizowano zabawy.

Zainteresowanie tą formą spędzania wol-

nego czasu było ogromne i zdarzało się, że organizatorzy martwili się o możliwość przetransportowania wszystkich uczestników ferii zimowych. Pozwała to żywić nadzieję, iż przyszłoroczne ferie będą miały podobny przebieg, a zorganizowane atrakcje spotkają się z nie mniej entuzjastycznym przyjęciem. Trzymamy kciuki i do następnych ferii!

Jolanta Pietrusza

GMINNY DZIEŃ KOBIET 2018

8 marca na zaproszenie Wójta Gminy Krzczonów oraz Regionalnego Ośrodka Kultury i Sportu w Krzczonowie prawie 150 pań z terenu gminy Krzczonów wzięło udział w gminnych obchodach Dnia Kobiet, które odbyły się w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzczonowie. Uroczystość została zorganizowana dla żeńskich reprezentacji organizacji społecznych, działających na terenie gminy Krzczonów. Wśród zaproszonych gości nie zabrakło przedstawicielek władz gminy oraz kierowniczek poszczególnych referatów, płci żeńskiej. Swoim przybyciem zaszczytyli organizatorów również: przybyłe radne gminy, sołtyski, dyrektorki jednostek organizacyjnych i oświatowych, przedstawicielki koła emerytów i rencistów, kół gospodyń wiejskich, klubów, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych.

Wśród zgromadzonych gości pojawili się również Sekretarz Województwa Lubelskiego Anna Augustyniak, która przybyła złożyć zgromadzonym Paniom życzenia w imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego. Następne serdeczne życzenia oraz kwiaty dla Pań złożył Starosta Powiatu Lubelskiego Paweł Pikula.

W okolicznościowych wystąpieniach podkreślano doniosłą i niezwykle ważną rolę kobiet, przekazując ogrom ciepłych i miłych życzeń. Uczniowie klas szóstych i siódmych szkoły podstawowej oraz trzecich gimnazjum, pod okiem nauczycieli – Jolanty Pietruszy i Tomasza Romanka, przygotowali przedstawienie na wesoło w konwencji ramówki programu telewizyjnego. Motywnym przewodnim przedstawienia była oczywiście piękna.

Widzowie mieli okazję obejrzeć Teleexpress, reklamę plastra odchudzającego, pokaz mody, fragment teatru telewizyjnego oraz film paradokumentalny „Słomiany wdowiec”. Wszystko to okraszone solidną dawką dobrego humoru. Aktorzy doskonale wcieliili się w swoje role, wzbudzając salwy śmiechu, za co publiczność nagrodziła ich gromkimi brawami.

W przedstawieniu wystąpili: Alicja Burył, Michalina Głąb, Aleksandra Gutek, Mateusz Kowalczyk, Karol Matysiak, Kinga Niecko, Radosław Pawłat, Agnieszka Potręć, Marcel Sak, Aleksandra Stachyra, Amelia Stankiewicz, Zuzanna Bogdańska, Sebastian Buda, Magdalena Gustaw, Paula Okupna, Patryk Szałas, Katarzyna Warda, Radosław Wrona,

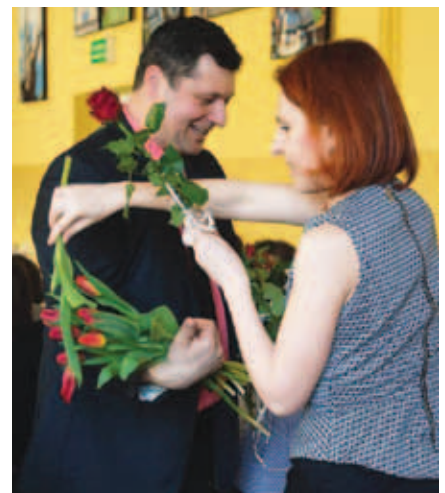
Kamila Goś, Barbara Szacoń.

Po wesołych występach Panie miały możliwość wzięcia udziału w licznych losowaniach oraz konkursach z nagrodami, które ufundowała Wójt Gminy Katarzyna Bryda.

Zabawa z robotami, konkurs wiedzy z przyrzużeniem oka, konkurencje na czas i wiele innych atrakcji przygotowano na ten dzień. Należ podkreślić, iż wszystkie panie biorące udział w zabawach zostały nagrodzone za odwagę. Atrakcji i zabawnych momentów nie brakowało nikomu.

Organizatorzy tegorocznej imprezy jak co roku zapewнили przybyłym gościom pyszny poczęstunek. Nakryte stoły pięknie ozdobiły babeczki w kształcie róży, które znalazły się na każdym talerzyku oraz domowe ciasto które dla wszystkich uczestników przygotowała Beata Antczak z Krzczonowa. Na pożegnanie każda z pań otrzymała kwiaty. Reasumując, było pysznie, były życzenia muzyka, śpiew i kwiaty – czyli to, co z pewnością sprawiło największą przyjemność kobietom, które przyszły do Regionalnego Ośrodka Kultury i Sportu by celebrować swoje święto.

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

DZIEŃ WIOSNY

W środę 21 marca obchodziliśmy w naszej szkole Dzień Wiosny oraz Dzień Świętego Patryka. W tym dniu uczniowie oraz nauczyciele ubrali się na zielono. Odbyły się liczne konkursy zorganizowane przez Emilię Szczotkę oraz Marię Korbus. Uczniowie mieli za zadanie m.in. przygotować flagę irlandzką, zmierzyć się z pytaniami na temat wiedzy o krajach anglojęzycznych. Ponadto, poznaliśmy taniec irlandzki wykonany przez uczennice kl III b gimnazjum oraz bawiliśmy się doskonale robiąc sobie zdjęcia w wesolej fotobudce.

Redakcja

XVIII JARMARK WIELKANOCNY

W niedzielę 25 marca odbył się XVIII Jarmark Wielkanocny. W budynku Regionalnego Ośrodka Kultury i Sportu w Krzczonowie zebrali się kilkudziesięciu wystawców z całego regionu aby zaprezentować swoje prace.

Tradycyjne wyroby sztuki ludowej prezentowali twórcy z naszego regionu. Zwiedzający mieli możliwość spotkania z twórczyniami ludowymi oraz wykonania pod ich okiem krzczonowskiej pisanki.

Jarmark jak co roku dał możliwość zwiedzającym zaopatrzenia się w świąteczne rękodzieło jak również zakupu pysznych wypieków świątecznych. Stoły ugięły się od pysznych kolorowych, pięknie udekorowanych ciast i ciasteczek w przeróżnej formie.

Dodatkową atrakcją dla przybyłych, były wspaniałe występy dzieci oraz młodzieży z terenu gminy Krzczonów. Na scenie zaprezentowali się: Przedszkole Niepubliczne „Akademia Poziomkowa”, Przedszkole Publiczne „Bajkowa Kraina”, Grupa Baletowa działająca przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Krzczonowie, Studio Tańca Promenada oraz Dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krzczonowie. Kolejnym ważnym punktem wydarzenia było rozstrzygnięcie ogłoszonych świątecznych konkursów. Należy podkreślić, iż ze Świętami Wielkanocnymi związane są tradycyjne obrzędy i zwyczaje ludowe. Najbardziej charakterystycznym elementem są pisanki. Pielęgnując polskie tradycje i zwyczaje wielkanocne ROKiS w Krzczonowie ogłosił dwa konkursy:

1. XIX Konkurs na Pisanek Krzczonowską
2. II Konkurs na Palmę Wielkanocną.

Celem obu konkursów było propagowanie tradycji i folkloru związanego ze świętami wielkanocnymi, pogłębienie wiedzy na temat symboliki i znaczenia pisanki oraz palmy w obrzędowości ludowej. Konkursy poprzedzone zostały cyklem warsztatów pisankarskich i wicia palm, które przeprowadzone były w przedszkolach „Akademia Poziomkowa” i „Bajkowa Kraina”, w szkołach, ROKiS. Po raz kolejny uczestnicy pod okiem utalentowanych twórczyni ludowych z terenu naszej gminy mogli wykonać palmy i pisanki techniką batikową, rysując woskiem tradycyjne wzory tzw. grabki i wiatraczki. Wzorując się na tradycjach krzczonowskich, swoim pisankom nadawali niepowtarzalny charakter wyróżnia-

jący je od innych.

Do konkursu na „Palmę Wielkanocną” wpłynęło 20 prac. Wszystkie zostały równorzędnie nagrodzone. W konkursie na „Pisanek Krzczonowską” wzięło udział 53 osoby, wpłynęło 110 prac.

W trakcie obrad komisja zwróciła szczególną uwagę na własnoręczność wykonania prac, nawiązanie do tradycji w regionie i walory artystyczne. Ponadto zwracano uwagę na staranność wykonania, odpowiednie użycie kolorów. Jednak głównym kryterium było zastosowanie wzorów krzczonowskich. Komisja Konkursowa podkreśla wysoki poziom artystyczny i wykonawczy dostarczonych pisanek, o czym może świadczyć ilość przyznanych równorzędnych miejsc oraz wyróżnień w każdej kategorii.

Zwycięzcy obu konkursów zostali nagrodzeni podczas Jarmarku Wielkanocnego. Nagrody wręczała Wójt Gminy Krzczonów Katarzyna Bryda i dyrektor ROKiS Beata Gajur. Zwycięzcy poszczególnych kategorii:

Kategoria 0-III

- I. Bartosz Siczek,
 - II. Ireneusz Adamczyk,
 - III. Natalia Robak, Paweł Trumiński.
- Wyróżnienia: Amelia Drapsiak, Adam Ciężkał, Maja Rubaj, Nikola Siczek.

Kategoria IV-VI

- I. Adrian Gustaw,
 - II. Agata Potręć,
 - III. Adam Gustaw.
- Wyróżnienia: Nikola Kolasa, Martyna Kruk.

Kategoria kl. VII i Gimnazjum

- I. Magdalena Gustaw,
 - II. Kamila Goś, Maria Kruk,
 - III. Amelia Jędruch.
- Wyróżnienia: Alicja Mamczarz, Weronika Wosiek, Izabela Bobel.

Kategoria – Dorośli

- I. Renata Sadurska – Walentynów,
 - II. Magdalena Dziadosz – Olszanka,
 - III. Katarzyna Potręć – Krzczonów Trzeci.
- Wyróżnienia: Marzena Bielecka – Sobieska Wola, Jolanta Stachyra – Kosarzew, Teresa Pawlak – Olszanka.

Gratulujemy nagrodzonym i dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział w konkursie.

Organizatorzy oraz Jury składają podziękowania twórcom ludowym, instruktorom za przekaz i popularyzację tradycji świąt Wielkanocnych wśród dzieci i młodzieży oraz wychowanie młodego pokolenia w poszanowaniu regionalnych tradycji.

Redakcja

AKTUALNOŚCI GMINNE

TURNIEJ SOŁECTW

W słoneczny niedzielny poranek 11 marca w Dniu Sołtysa na sali gimnastycznej Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Krzczonowie odbył się I Turniej Sołectw w Piłce Siatkowej o Puchar Wójta Gminy Krzczonów.

Z inicjatywy Pani Wójt Katarzyny Bryda zorganizowany został po raz pierwszy turniej piłki siatkowej w którym udział mogli brać mieszkańcy gminy Krzczonów, sołectwa oraz grupy zorganizowane z terenu gminy. Celem turnieju była popularyzacja piłki siatkowej w środowisku gminnym, integracja mieszkańców, zaprezentowanie aktywnej formy spędzania wolnego czasu oraz sportowa rywalizacja mieszkańców gminy. Organizatorów ucieszył fakt ogromnego zaangażowania ze strony sołtysów poszczególnych sołectw którzy zmobilizowali mieszkańców swoich miejscowości oraz sami wzięli udział w rozgrywkach. W marcowym turnieju wzięło udział łącznie 11 drużyn: Krzczonów Centrum, Lewandowszczyzna, Krzczonów Wójtostwo, FC Kosarzew, Zielona, Krzczonów Folwark (Wesoła mieszanka), Kosarzew Górny, Policzyna, Sobieska Wola, Krzczonów Folwark (młodzież), Krzczonów Trzeci. W związku z bardzo dużym zainteresowaniem turniejem oraz ilością drużyn organizatorzy rozlosowali grupy oraz poszczególne mecze. Rozgrywki w pierwszej fazie odbyły się w czterech grupach, w których drużyny grały każdy z każdym. Następnie według zdobytych punktów meczowych, setów i małych punktów przeprowadzony został dalszy etap turnieju, w którym wszystkie drużyny w zależności od zajętego miejsca grały systemem pucharowym.

Końcowa klasyfikacja turnieju przedstawiła się następująco:

I miejsce – FC KOSARZEW

II miejsce – KRZCZONÓW FOLWARK (MŁODZIEŻ)

III miejsce – KRZCZONÓW WÓJTOSTWO

IV miejsce – KOSARZEW GÓRNY

Należy zaznaczyć iż walka była zacięta i pełna emocji od początku do samego końca. Mecze rozgrywane były w duchu sportowej rywalizacji i na bardzo wysokim poziomie. Warto podkreślić, że w niektórych zespołach występowały panie, które świetnie radziły sobie na parkiecie, wykazując się dużymi umiejętnościami, ogromną wolą walki i zaangażowaniem pomimo licznych siniaków i otarć.

Zwycięskie drużyny otrzymały z rąk Pani Wójt puchary, pamiątkowe dyplomy oraz nagrody. Dla wszystkich uczestników oraz kibiców organizatorzy zapewnili pyszny bigos oraz coś na słodko dzięki czemu rozgrywki mogły trwać do późnych godzin wieczornych. Podczas zawodów można było zaobserwować duże zaangażowanie wśród kibiców, którzy gorąco dopingowali swoich faworytów. Turniej przebiegł w bardzo miłej atmosferze i sportowej rywalizacji na wysokim poziomie technicznym.

Na zakończenie Pani Wójt pogratulowała zwycięskim drużynom oraz zaprosiła wszystkich do udziału w turnieju za rok!

Redakcja

NAJLEPSI UCZNIOWIE

Wyniki klasyfikacji śródrocznej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Krzczonowie

W roku szkolnym 2017/2018 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nastąpiły zmiany związane z reformą edukacji. W Szkole Podstawowej pojawiły się nowe klasy VII, natomiast w Gimnazjum obecnie uczą się tylko klasy II oraz III. Wraz z początkiem roku szkolnego został także wprowadzony dziennik elektroniczny, dzięki któremu uczniowie oraz rodzice mają bieżący dostęp ocen oraz informacji i spraw wychowawczych. Został zatwierdzony nowy statut, który jest dostępny na stronie internetowej www.spkzczonow.pl

Poniżej prezentujemy wyniki klasyfikacji śródrocznej z dnia 13 lutego 2018 r.

W Szkole Podstawowej im. Stanisława Staszica w Krzczonowie najwyższą frekwencję na zajęciach posiadała klasa VI a, z wynikiem 95%. Na kolejnych miejscach uplasowały się klasy: VII a (wynik: 92,5%) oraz V a i IV a (z takim samym wynikiem: 91%).

33 uczniów uzyskało 100% frekwencję: Zofia Wójcik, Karolina Kochaniec, Ola Szfranek, Patrycja Łokaj, Kinga Bobel, Natalia Mazur, Amelia Szpakowska, Magdalena Mazelan, Julia Mysłowska, Mateusz Pawłat,

Ilona Woźnica, Agata Burył, Dawid Smoliński, Kamil Żmudziak, Bartosz Pawłat, Emilia Stachyra, Aleksandra Goś, Aleksandra Goncikowska, Martyna Wołoszyn, Karolina Buda, Kacper Jakubuszek, Natalia Król, Anna Wiater, Miłosz Ziętek, Alicja Burył, Aleksandra Gutek, Radosław Pawłat, Marcel Sak, Aleksandra Stachyra, Radosław Wrona, Arkadiusz Gutek, Jakub Górniak, Weronika Wójcik.

82 uczniów uzyskało wyróżniające średnie ocen. 31 osób posiadało średnią równą lub wyższą niż 5,0, a byli to: Mikołaj Sobiech – 5,27; Ilona Woźnica – 5,27; Maja Marchewka – 5,18; Jagoda Rożek – 5,09; Michał Pawlak – 5,0; Natalia Styk – 5,09; Dominika Dziadosz – 5,0; Kacper Małec – 5,0; Michał Pętlewski – 5,0; Aleksandra Goncikowska – 5,54; Alina Ejankowska – 5,20; Karolina Kłodnicka Kłodnicka – 5,09; Agata Potręć – 5,09; Sebastian Gap – 5,36; Karolina Buda – 5,36; Maja Pawlak – 5,0; Weronika Jones – 5,36; Anna Tylec – 5,36; Miłosz Ziętek – 5,36; Katarzyna Ziętek – 5,27; Anna Wilińska – 5,18; Karolina Małek – 5,09; Konrad Padziński – 5,09; Alicja Małek – 5,00; Anna Wiater – 5,00; Marcel Sak – 5,36; Krystian Potręć – 5,09; Aleksandra Gutek – 5,0; Magdalena Gustaw – 5,36; Jakub Górniak – 5,5 (najwyższa średnia w Szkole Podstawowej) oraz Anna Migryt – 5,42.

W Gimnazjum im. Mikołaja Siemiona w Krzczonowie najwyższą frekwencję uzyskała klasa II b z wynikiem bliskim 93%. Bardzo dobrą średnią mogą się pochwalić klasy II a oraz III a (wynik 91,25%)

13 uczniów uzyskało 100% frekwencję: Maria Kruk, Piotr Bartnik, Weronika Wosiek, Aleksandra Małek, Otylia Grobelna, Piotr Jamróż, Patrycja Juszka, Krystian Krzos, Mateusz Kusy, Emil Poniewozik, Patryk Szacoń, Agata Warda oraz Klaudia Mardoń.

22 uczniów posiadało wyróżniające średnie ocen, przy czym 10 uczniów uzyskało średnią równą lub wyższą niż 5,0, a byli to: Klaudia Warda – 5,35; Barbara Szacoń – 5,14; Maria Kruk – 5,14; Patrycja Juszka – 5,21; Krystian Krzos – 5,0; Beata Sagan – 5,07; Patrycja Mędrala – 5,26 oraz Agata Warda – 5,0. Najwyższą średnią w Gimnazjum, wynoszącą 5,40, uzyskała Aleksandra Migryt oraz Klaudia Mardoń.

Warto w tym miejscu nadmienić, iż wszyscy uczniowie ze średnią 5,0 i większą uzyskali stypendium Wójta Gminy Krzczonów Katarzyny Bryda. Uczniom życzymy dalszych sukcesów.

Dyrekcja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krzczonowie

„KIEDY DZIECKO SIĘ ŚMIEJE, ŚMIEJE SIĘ CAŁY ŚWIAT”

„Kiedy dziecko się śmieje, śmieje się cały świat”

Janusz Korczak

Te piękne słowa wybitnego Polaka, dla którego dobro dzieci było nadrzędną sprawą, są dla nas bardzo ważne. Staramy się codziennie stwarzać w naszym przedszkolu warunki do radosnego wszechstronnego rozwoju dzieci. Pierwszym środowiskiem społecznym i wychowawczym, w którym dziecko przebywa od urodzenia jest rodzina. Rodzina jest grupą społeczną, której nie zastąpi w procesie socjalizacji i wychowania żadna instytucja, lecz może ją wspierać i współdziałać z nią. Przejście z rodziny do przedszkola jest istotną zmianą w życiu dziecka. W przedszkolu odkrywa społeczną rzeczywistość, doświadcza działania dużej ilości silnych bodźców. Nie ma wątpliwości, że przedszkole jest dla dziecka, służy dziecku i jego rozwojowi. Przede wszystkim przedszkole rozwija społecznie. Zmienia ono dotychcza-

AKTUALNOŚCI GMINNE

„KIEDY DZIECKO SIĘ ŚMIEJE, ŚMIEJE SIĘ CAŁY ŚWIAT” CD.

sowe życie dzieci, gdyż pozostają one pod opieką obcych osób, stykają się (często po raz pierwszy) z grupą rówieśniczą, a ponadto muszą się dostosować do zasad panujących w przedszkolu. Dzieci będąc częścią grupy mogą się od siebie uczyć, poznać myśli i potrzeby innych dzieci, uczą się empatii, a także panowania nad emocjami i wyrażania swoich uczuć. Podczas codziennych zajęć i zabaw dzieci uczą się wiele o sobie i otaczającym je świecie. W naszym przedszkolu organizujemy spotkania z ciekawymi ludźmi między innymi z twórczyniami ludowymi, warsztaty wykonania pisanek wielkanocnych z Panią Bogumiłą Wójcik, wicia palmy z Panią Elżbietą Ponieważ. Staramy się rozwijać u dzieci zainteresowanie krzczonowskimi tradycjami. Możliwość przebywania z rówieśnikami jest bardzo cenna dla dzieci w wieku przedszkolnym. Wspólne gry i zabawy, występy między innymi podczas Przedszkolnego Dnia Babci i Dziadka, Kiermaszu Wielkanocnym, Przeglądzie Piosenki Angielskiej i wycieczki np. do Pracowni świętego Mikołaja dają im wiele radości, rozwijają ich wyobraźnię, dają okazję do wcielania się w różne postacie, uczą przestrzegania reguł i współdziałania. Różnego rodzaju akcje charytatywne, w których bierzemy udział „Mikołajki jak z bajki” – pomoc dla dzieci z oddziału hematologii i onkologii, „Plastikowe nakrętki dla Olka”, „Honorowa adopcja lamy Puszka” i w najbliższym czasie Papugi Ary w zamojskim Zoo uczą dzieci empatii, pokazują, że razem ale także i indywidualnie możemy pomagać innym i o nich pamiętać. Kolejną ważną kwestią jest to, że przedszkole dba o harmonijny rozwój swoich wychowanków. To przedszkolni nauczyciele, często jako pierwsi, odkrywają talenty i predyspozycje dzieci, jak również zauważają ich słabe strony. W naszym przedszkolu prowadzimy zajęcia rytmiczne, terapię logopedyczną, zajęcia z psychologiem, współpracujemy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Ważną rolę odgrywają zajęcia dydaktyczne, które są tak skonstruowane, by wzbogacić wiedzę i słownictwo dzieci, by rozwijały procesy poznawcze (m.in: myśle-

nie, pamięć i uwagę), sprawność fizyczną, sprawność manualną. Zabawy badawcze, eksperymenty zaspokajają naturalną ciekawość człowieka, zajęcia przyrodnicze i spędzanie czasu na świeżym powietrzu zbliżają dzieci do natury. Uczestniczymy w różnego rodzaju konkursach, przeglądach, projektach dzięki, którym stwarzamy naszym dzieciom dodatkowe możliwości rozwoju i rozszerzamy naszą bazę dydaktyczną. Między innymi w przedszkolu realizowany jest projekt „Przedszkolak – mały konstruktor” finansowany ze środków Fundacji BGK w ramach akcji „Na dobry początek” Dzięki temu przedszkole zostało wyposażone w nowe pomoce, klocki. Dbamy także o bezpieczeństwo i komfort pobytu w naszym przedszkolu, który zapewniamy od godz. 7:00 do 17:00. W wakacje odnowiliśmy sale, łazienki, szatnię i kuchnię. Nasza placówka stała się w ten

sposób jeszcze bardziej atrakcyjna i przyjazna wizualnie dla naszych małych przedszkolaków. Dziękujemy rodzicom za pomoc. W najbliższym czasie rozpoczyna się także prace na parkingu przedszkolnym.

Nie ma wątpliwości, że przedszkole przygotowuje swoich wychowanków do nauki w szkole. 7 kwietnia odbył się dzień otwarty w naszym przedszkolu. Dzieci i rodzice mogli zapoznać się z naszą ofertą a także miło i aktywnie spędzić czas. Zapisując dziecko do przedszkola dajemy mu szansę na całkowicie nowe doświadczenia, na chwile pełne radości z odkrywania i bycia wśród rówieśników. Zapisy do przedszkola trwają, wnioski o przyjęcie dziecka do przedszkola można pobrać w sekretariacie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego lub Przedszkolu „Bajkowa Kraina”. Zapraszamy!

Kinga Krawczyk

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZENIA „RADOSNE DZIECIŃSTWO”

Jesteśmy Stowarzyszeniem powstałym w maju 2016 r. przy przedszkolu Niepublicznym „Akademia Poziomkowa” w Krzconowie. Prowadzimy działalność społeczną na rzecz dzieci i ich rodzin.

Aby móc realizować postanowienia zawarte w statucie staramy się pozyskiwać fundusze z Unii Europejskiej. W chwili obecnej realizujemy projekt pt. „Radość łączy pokolenia” skierowany do dziadków i wnuków z lokalnego środowiska. Ma on na celu Organizację międzypokoleniowych warsztatów i zajęć aktywizujących w zakresie integracji społeczno-kulturalnej dla mieszkańców obszaru LGD „Kraina wokół Lublina” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zaplanowane przez nas działania przyczyniają się do zacieśnienia więzi międzypokoleniowych. Poprzez wspólną zabawę i spędzanie wolnego czasu wnuki i dziadkowie pogłębiają relacje rodzinne. Zajęcia mają na celu wymianę doświadczeń uczestników projektu, integrację pokoleń a przede wszystkim nabycie nowych umiejętności i doświadczeń.

Podczas spotkań dzieci miło spędzają czas ze swoimi dziadkami, poznają lokalne zwyczaje i tradycje. Dzięki pozyskanym środkom dotychczas zorganizowaliśmy: spotkanie integracyjne, warsztaty wicia palm oraz warsztaty wykonywania stroików wielkanocnych.

Dzięki takim inicjatywom babcie i dziadkowie mogą podzielić się z młodym pokoleniem doświadczeniem, przekazać tradycje lokalne a przede wszystkim kreatywnie i miło spędzić wolny czas.

Przed nami jest jeszcze kilkanaście spotkań, m.in. wieczór poetycki, warsztaty z decoupage, gry i zabawy towarzyskie, wycieczki w ciekawe miejsca.

Naszą działalnością wspieramy również dzieci uczęszczające do przedszkola. Dzięki darowiznom od członków stowarzyszenia mogliśmy zakupić część wyposażenia placu zabaw.

Aby sprawić dzieciom przyjemność rodzice angażują się w organizowanie przedstawień teatralnych wystawianych w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sportu w Krzconowie cieszących się dużym uznaniem widzów.

W przyszłości planujemy kolejne inicjatywy na rzecz mieszkańców naszego regionu i dlatego już dziś zachęcamy do udziału w naszych przedsięwzięciach.

Stowarzyszenie „Radosne Dzieciństwo”

AKTUALNOŚCI GMINNE

BIEŻĄCE REMONTY SZKOLNE

W ostatnim okresie budynek szkolny zyskał nowe podłogi we wszystkich salach lekcyjnych, gdzie ułożono odporne i estetyczne panele. Odświeżono drewnianą powierzchnię górnego korytarza, a w Sali korekcyjnej zadbano o bezpieczną i przyjazną ćwiczeniom nawierzchnię, kładąc na podłozie nową perfekcyjną wykładzinę sportową i odmalowano ściany. Zamontowano tablice interaktywne w salach 30, 33 i 35. Przed budynkiem rozpoczęto prace porządkujące teren wokół szkoły, które mają na celu dalsze zagospodarowanie przestrzenne wokół budynku szkoły. Koszt inwestycji 2017/2018 – 160 000,00 zł.

Dyrekcja Szkoły

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „AKADEMIA POZIOMKOWA” A TRADYCJE REGIONALNE

Krzczonów to niewątpliwie miejsce słynące z tradycji i zwyczajów regionalnych, dlatego też nasze przedszkole oprócz podstawowych zadań edukacyjnych stara się zakorzenić w dzieciach przynależność do regionu.

Kształtujemy ich umiejętności artystyczne, taneczne i wokalne. Dzięki regularnym spotkaniom z artystami, muzykami i wokalistami, którzy do nas przyjeżdżają, dzieci uwrażliwiają się na piękno muzyki klasycznej, poznają instrumenty muzyczne. Natomiast zajęcia taneczne i rytmiczne pozwalają nam odkryć ich ukryte zdolności i talenty, które mają możliwość zaprezentowania na różnego rodzaju uroczystościach. Biorą udział między innymi w: Dożynkach Gminnych, podczas Festiwalu „Kwaszeniaki i Kiszeniaki”, zbiórki akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Jarmarku Wielkanocnym. Dzieci uczestniczą w warsztatach sztuki ludowej prowadzonych przez lokalnych artystów, dzięki temu mają możliwość pisania pisanki różnymi metodami, robienia stroików wielkanocnych oraz wicia palm wielkanocnych. Co roku w Niedzielę Palmową podczas uroczystej procesji niosą zrobioną w przedszkolu przez siebie, swoich rodziców, a w tym roku również przez dziadków palmę wielkanocną.

Możemy się pochwalić tym, że mamy możliwość promowania naszego regionu poza granicami gminy. W tym roku uczestniczyliśmy w III Międzypowiatowym Przeglądzie Jasełek i Grup Kołędniczych w Rybczewicach, Przeglądzie Kołęd i Pastoralek w Bychawie oraz w VII Przeglądzie Piosenki Angielskiej w Lublinie.

Wszystkie występy naszych dzieci są oryginalne i niepowtarzalne, a teksty są specjalnie układane na daną okazję. Odbierani jesteśmy przez publiczność z wielką życzliwością i nagradzani gromkimi brawami oraz osobistymi gratulacjami, za co bardzo dziękujemy.

Nasze występy na stałe wtopiły się w scenariusz ważnych wydarzeń i uroczystości regionalnych. Bardzo cieszy nas fakt, że nagrania z naszymi występami są umieszczone w Internecie i pozytywnie odbierane. Dzięki temu jest możliwość szerzej promocji regionu.

Poprzez wszystkie działania prowadzone w naszej placówce przedszkolnej staramy się wzmacniać więzi rodzinne, uwrażliwiać dzieci na potrzeby innych, rozwijać w nich poczucie przynależności do swojej „małej ojczyzny”.

U nas dzieci odkrywają swoje zainteresowania, talenty, nabierają odwagi, śmiałości, pewności siebie, nie boją się występów publicznych, co z pewnością zapoczątkuje w przyszłości.

Serdecznie zapraszamy wszystkie chętne dzieci do uczęszczania do naszego przedszkola „Akademia Poziomkowa” w Krzczonowie. Oprócz profesjonalnej opieki, indywidualnego podejścia do każdego dziecka posiadamy bogatą ofertę zajęć dodatkowych oraz zajęcia ze specjalistami dla dzieci które potrzebują wsparcia. Dla nas każde dziecko jest najważniejsze. Nabór trwa!!!

*Dyrekcja
Grono Pedagogiczne*

DOBRA KRZCZONÓW 1850 R.

Plan ogólny urzędzenia Dóbr Rządowych Krzczonów w Ekonomii Lublin, położonych w Guberni Lubelskiej, powiecie lubelskim, sporządził geometra rządowy Klemens Zawadzki. Plan był narysowany w skali ok. 1:20000 na podstawie pierworysów z 1821 r. i 1822 r. dokonywanych przez geometrę Rusieckiego (14 arkuszy). Plan odnalazł Stanisław Goluda w 1989 r. w Archiwum Państwowym w Lublinie. Był on historykiem, regionalistą zajmującym się historią regionu krzczonowskiego, zbierającym wszystkie dostępne materiały. Na planie zaznaczono

i wpisano wszystkie nazwy lasów, pastwiska, osadę Wójta, 9 osad sołtysów łąnowych, osadę nadleśnego, osadę podleśnego, 3 osady strzelca, 3 osady sążniarzy, 4 karczmy, 2 kuźnie (?), szkołę oraz grunty należące do probostwa Krzczonów oraz do folwarku Krzczonów. Można również rozpoznać kościół p.w. Wniebowzięcia NMP i zabudowania należące do parafii, oraz cmentarz parafialny oznaczony krzyżami (obok osady Wójta). Słabo widoczne są obiekty należące do folwarku Krzczonów zlokalizowane przy drodze (obecnie ul. Kościuszki), takie jak dwór i obiekty

towarzyszące, oraz budynki gospodarcze. Na planie ogólnym budynki folwarczne występują po obu stronach tej drogi lecz brak oznaczenia dworu. Grunty rolne kolonii Krzczonów są podzielone na 3 oddziały (oddział 1, oddział 2 i oddział 3) oraz Olszanka. W oddziale 2 występuje 10 osad zagrodników. Na marginesie planu były wymienione imiona i nazwiska kolonistów z 3 oddziałów Krzczonów i Olszanki. Nie wpisano tam imion i nazwisk sołtysów łąnowych bo nie odrabiali oni pańszczyzny. Byli to ludzie wolni i niezależni, którzy płacili podatek łąnowy.

Osady kolonialne w Krzczonowie

Oddział 1	
Nr. kol.	Imię i Nazwisko
1	Jan Sagan
2	Antoni Dadej
3	Jakób Grzeszczyk
4	Jędrzej Kochaniec
5	Jan Dadej
6	Wojciech Wrona
7	Mikołaj Pawłat
8	Jędrzej Zieliński
9	Marcin Łoński
10	Grzegorz Robak
11	Wincenty Sułowski
12	Krzysztof Szumborski
13	Jan Bargieł
14	Błażej Buczkowski
15	Wawrzyniec Mysłowski
16	Łukasz Uszyński
17	Jan Tatar
18	Józef Mysłowski
19	Ignacy Podlewski
20	Jędrzej Wiącek
21	Paweł Buda
22	Kajetan Mączasz
23	Antoni Dzierzba
24	Mikołaj Cioczek
25	Franciszek Szpakowski
26	Jędrzej Malec
27	Franciszek Sułowski
28	Wincenty Mazur
29	Feliks Mazur
30	Rozyna Buda
31	Mikołaj Głąb
32	Jakób Grzeszczyk
33	Jan Wrona
34	Agnieszka Wronowa
35	Jan Sagan
36	Mikołaj Mazur
37	Paweł Buczkowski
38	Piotr Cioczek
39	Wojciech Tarasiński
40	Jan Robak

Oddział 2	
Nr. kol.	Imię i Nazwisko
41	Mateusz Grzeszczyk
42	Walenty Burył
43	Wincenty Bartosiak
44	Wincenty Mączka
45	Mikołaj Gustaw
46	Mikołaj Grzeszczyk
47	Maciej Robak
48	Barłomiej Krupa
49	Marcin Sagan
50	Jan Pawlak
51	Paweł Poleszak
52	pustka
53	pustka
54	pustka
55	Jan Kilianek
56	Antoni Gustaw
57	Jacenty Kunowski
58	Jędrzej Krasuń
59	Wojtkowa Malcowa
60	Synowie Macieja Bartosiaka (Zagrodnicy)
61	Mikołaj Stokman
62	Ignacy Wiącek
63	Łukasz Kowalski
64	Wincenty Białoch
65	Franciszek Pawłat
66	Elżbieta Martyna
67	Wincenty Podsiadły
68	Paweł Buda
69	Antoni Kłapeć
70	Jan Podsiadły
Oddział 3	
Nr. kol.	Imię i Nazwisko
71	Mateusz Kolaska
72	Tomasz Mazur
73	Józef Swidno
74	Jan Chyży
75	Joachim Tatar
76	Franciszek Robak
77	Mateusz Bogdalski
78	Wincenty Podsiadły
79	Franciszek Ruchlicki
80	Mateusz Szczupak
81	Stanisław Gustaw
82	Antoni Bielecki
83	pustka
84	Franciszek Krasuń
85	Jan Szacun
86	Jan Wrona
87	Kajetan Buda
88	Tomasz Rusinek
89	Paweł Gustaw
90	Mateusz Gustaw
91	Maciej Grzeszczyk

Osady kolonialne w Olszance

Nr. kol.	Imię i Nazwisko	Lokalizacja
1	Michał Kośka	Majdanek
2	Walenty Buczkowski	
3	Paweł Szafranek	
4	Wincenty Szafranek	
5	Stefan Pawlak	
6	Stanisław Pawlak	Strona północna od gościńca krzczonowskiego do Zaściezek (Żuków)
7	Wincenty Chrust	
8	Piotr Buda	
9	Antoni Ciuraj	
10	Michał Siczek	
11	Jan Pawlak	
12	Jan Buda	
13	Walenty Malec	
14	Marcin Pawlak	
15	Wincenty Pawlak	
16	Kasper Pawlak	
17	Adam Paraska	
18	Benedykt Paraska	
19	Józef Szafranek	
20	Wawrzyniec Paraska	
21	Rozyna Głąb	
22	Jacenty Kośka	
23	Karol Głąb	
24	Stanisław Noga	
25	Urszula Szymusiak	
26	Adam Pawlak	
27	Paweł Podgórski	Strona południowa od Zaściezek (Żuków) do gościńca krzczonowskiego
28	Wojciech Kośka	
29	Maciej Sobiech	
30	Kasper Paraska	
31	Jan Gustaw	
32	Michał Wolniszewski	
33	Walenty Pawlak	
34	Paweł Sałek	
35	Tomasz Głąb	
36	Jan Kośka	
37	Franciszek Pawlak	
38	Piotr Żagiel	

Wiele z tych nazwisk wystąpiło w XIX w. i XX w. Być może część z nich pozostała do dnia dzisiejszego w okolicach Krzczonowa i w Olszance. Dlatego warto ocalić od zapomnienia historię tego regionu, pamięć o ludziach żyjących na tym terenie, zabytkowe nagrobki, zdjęcia z dawnych czasów i inne pamiątki.

Jerzy Kowalik

DOBRA KRZCZONÓW 1850 R. CD.

Centrum Krzczonowa z w/w planu

Plan ogólny urządzenia dóbr Krzczonów z 1850 r.

LOTNIK Z KRZCZONOWA

Mieczysław Robak

W liście do redakcji KG Mieczysław Czesław Robak pisze: Szanowni redaktorzy znajomi z Krzczonowa. My obecnie mieszkamy w Gdyni. Muszę wyjaśnić, że posługuję się imieniem Mieczysław. Ośmielam się napisać kilka słów jako rodak z Krzczonowa. Ja obecnie jestem emerytem, byłym instr.

Spadochronowcem z ilością 650 skoków. Między innymi skakałem w Krzczonowie z dwoma kolegami ze Swidnika na polu Kaliniaków (Moja rodzina – zięć Andrzej to mąż mojej córki Bożenki. W Krzczonowie w tym czasie był odpust. Pilotem samolotu wyrzucającego skoczków był Kasperek Stasiak (słynny pilot akrobacyjny). Przed tymi skokami (dużo wcześniej – 1952 r.) wylądowałem na polu rodziców za sadem (była to duża atrakcja dla dzieci szkolnych). W czasie mojej pracy jako instruktora lądowałem jeszcze kilka razy samolotami w Krzczonowie i woziłem znajomych i rodzinę (latała ze mną nawet mój tata). Latała dużo razy też moja żona (córka słynnego muzyka Różańskiego). Żona była nauczycielką, uczyła w kilku szkołach, w Krzczonowie, w Czerniejewie, Bydgoszczy. Młodsza córka Kasia jest w USA, już 12 lat w Brooklynie. Powołany zostałem w 1952 r. do W.P. przeszkolony jako strzelec pokładowy na samolot Ił-10. Po wojsku moja droga jest opisana w mojej biografii w załączeniu.

Urodziłem się 15 lipca 1932 roku w Krzczonowie k. Lublina. Tu też skończyłem szkołę podstawową. W lipcu 1948 roku zgłosiłem się ochotniczo na wakacyjny turnus hufca pracy „Służby Polsce”, gdzie pracowałem przy odbudowie zniszczonych podczas wojny torów kolejowych na odcinku Hrebennie – Sokal. Za dobrą pracę otrzymałem medal i stopień starszego hufcowego, a także propozycję udziału w kursie na pilota szybowcowego. Zafascynowany możliwością latania w przyszłości na samolotach, postanowiłem wykorzystać taką okazję. Po weryfikacji i dokładnych badaniach lekarskich, jesienią 1949 roku zostałem wysłany na teoretyczny kurs szybowcowy do Szkoły Szybowcowej na lotnisku Lisie Kąty koło Grudziądza. Kurs ukończyłem z wynikiem bardzo dobrym i w marcu 1950 r. znalazłem się na szkoleniu praktycznym w Szkole Szybowcowej w Fordonie koło Bydgoszczy. Tam wykonując loty na szybowcach SG-38, Salamandra i Jezyk, w maju uzyskałem tytuł pilota szybowcowego III kl. Po kursie w pełni szczęścia wróciłem do rodzinnego Krzczo-

Ił-10, służba wojskowa 4 PLSz w Modlinie, jako strzelec pokładowy – 1953 r.

nowa. Od tej pory każdą wolną chwilę spędzałem na lotnisku w Swidniku, do którego dojeżdżałem 25 km rowerem, doskonaląc się w dalszym lataniu. Mój zapał do latania zaowocował kolejnym skierowaniem w styczniu 1951 r. przez Aeroklub Lubelski na roczny kurs do Centralnej Szkoły Instruktorów Szybowcowych w Bielsku-Białej (na lotnisko Aleksandrowice). Pod koniec szkolenia w październiku, piloci kursu zostali wysłani do Centrum Szkolenia Spadochronowego w Nowym Targu, celem wykonania skoków ze spadochronem, jako warunku uzyskania uprawnień instruktora szybowcowego. 16 października 1951 roku, po wykonaniu 3 skoków uzyskałem tytuł i odznakę skoczka spadochronowego. 20 grudnia 1951 r. skończyłem Szkołę Instruktorów Szybowcowych i nakazem pracy skierowany zostałem do Aeroklubu Lubelskiego na etat instruktora – pilota szybowcowego, szkoląc pilotów szybowcowych na lotniskach Radawiec i Swidnik. Tam też przeszedłem kolejne szkolenie na samolotach Po-2 i PIPER CUB, uzyskując tytuł pilota samolotowego III klasy. 19 listopada 1952 roku zostałem powołany do czynnej służby wojskowej w Modlinie do 4 Pułku Lotnictwa Szturmowego z przydziałem, po ukończeniu tam kursie na strzelca pokładowego samolotów Ił-10, ponieważ posiadałem (już z cywila) w tym czasie sporą ilość, bo 15 skoków ze spadochronem oraz uprawnienia do układania spadochronów, zostałem przeniesiony do służby w spadochroniarni na etat układcza spadochronów, osiągając przy tym również możliwość wykonywania skoków treningowych. Szefem Służby Spadochronowej był kpt. S. Młot (późniejszy instruktor w 6 PDPD w Krakowie). Jesienią 1953 r. pułk przebazowano do Bydgoszczy. Tam doskonaliłem swoje umiejętności w spadochroniarstwie. Z inicjatywy kpt. Młota w 1954 r. zostałem skierowany na kurs (KDO), na instruktorów spadochronowych do OSL w Dęblinie. Tu poznałem m.in. Zdzisława Werschlera, Ireneusza Zapaśnika, Ryszarda Krasuckiego. Po ukończeniu kursu uzyskałem tytuł Wojskowego Instruktora Spadochronowego. Po powrocie do jednostki macierzystej w Bydgoszczy zostałem przez Szefa Służby Spadochronowej

Spadochronowe Mistrzostwa Pomorza – Bydgoszcz 1964 r.

Wojsk Lotniczych kpt. Tadeusza Dullę skierowany do 51 Pułku Lotnictwa Szturmowego w Poznaniu – Ławicy na etat (kapitański) instruktora spadochronowego, będąc jeszcze w służbie czynnej. W 1955 r. przeszedłem na 2 lata do służby nadterminowej, awansując do stopnia sierżanta. W 1957 r. odszedłem z wojska do Aeroklubu Świdnickiego obejmując etat instruktora spadochronowego, instruktora szybowcowego i pilota samolotowego. W 1961 roku na własną prośbę przenieśliśmy się do Bydgoszczy, pełniąc tam w/w funkcje instruktorskie. W międzyczasie uzupełniłem średnie wykształcenie i uzyskując uprawnienia instruktora pilota samolotowego I klasy, a w maju 1966r. licencję zawodowego pilota samolotowego. Szkoliłem skoczków spadochronowych do WPD oraz pilotów samolotowych dla potrzeb wojska /LPW/ na skoszarowanych obozach w Bydgoszczy i Łodzi na samolotach Junak-3, Jak-18 i TS-8 Bies. W lutym 1972 roku zmieniłem pracę, przenosząc się do zespołu „AGRO” w Zakładzie Usług Agrolotniczych – Oddział w Gdańsku, jako instruktor pilot, bazując na lotniskach Gdańsk-Wrzeszcz, Pruszcz Gdański i Rębiechowo. W okresie 19 lat pracy w Agro brałem również udział w akcjach zagranicznych, w Niemczech (2-krotnie), Egipcie (1 raz), Sudanie (2-krotnie) i w Iranie, wylatując tam około 2500 godzin. Ogólnie wylatałem 6450 godzin na samolotach typu: CSS-13, Piper Cub, Junak-2, Junak-3, Jak-18, Zin-26, PZL-101 Gawron, PZL-104 Wilga, PZL-106 Kruk, Beskid-1 (Akrobat), TS-8 Bies, i AN-2. Najwięcej, bo 5000 godzin wylatałem na samolocie AN-2. Brałem również 2-krotnie udział w Lubelskich Zimowych Zawodach Samolotowych, a w 1964 r. zostałem wicemistrzem Pomorza. W szportnictwie uzyskałem Srebrną Odznakę nr 550 (w 1951 r.) i Złotą z jednym Diamentem nr 616 (1966 r.). Ogółem wylatałem 550 godzin na 15 typach szybowców, zaczynając od: SG-38, ABC, a skończyłem na wyczynowych: Jaskółka, Jastrząb oraz czeskich: Sochaj i Luniak. W spadochroniarstwie uzyskałem uprawnienia cywilnego i wojskowego instruktora I kl. (1954 r.), Złotą Odznakę z 3-ma Diamentami, tytuł Mistrza Sportu nr 860 (1961 r.) uprawnienia sędzi-

Kurs spadochronowy – Nowy Targ 30.10.1951 r. (pierwszy z prawej, ze spadochronem, Czesław Robak)

Przy TS-8 Bies, szkolenie pilotów samolotowych na obozach LPW – Łódź 1971 r.

I HISTORIA GMINY KRZCZONÓW, OSÓB I MIEJSCOWOŚCI

LOTNIK Z KRZCZONÓWĄ CD.

go w spadochroniarstwie cywilnym i wojskowym. Brałem udział w Spadochronowych Mistrzostwach Polski w Warszawie w 1959 r. w Rzeszowie w 1960 r. i w Ostrowie Wlkp. w 1961 r. (tu zajmuję w nich 5 miejsce). W Mistrzostwach WP w Krakowie w 1962 r. zdobyłem Mistrzostwo w konkurencji celności lądowania. Startowałem też w Zawodach o Puchar Zatoki Gdańskiej i w skokach do morza (Sopot – 1959 r.). Ogólnie wykonałem 650 skoków. Za długoletnią pracę zawodową, osiągnięcia w sporcie i szkoleniu spadochronowym, szybownictwie i pilotażu samolotowym oraz całokształcie pracy na rzecz lotnictwa, otrzymałem wiele odznaczeń i wyróżnień. Oprócz wymienionych w treści, ważniejszymi uhonorowaniami są: Złoty Krzyż Zasługi (2001 r.), Brązowy Medal Za Zasługi dla Obronności Kraju (1969 r.), Złota Odznaka Honorowa Związku Polskich Spadochroniarzy (1995 r.), Złota Odznaka Zasłużony Działacz LOK (1997 r.), Dyplom Honorowy za 35 lat pracy w Lotnictwie (1987 r.), Dyplom Skrzydlatego Wieku za długoletnią pracę i działalność w lotnictwie (2007 r.), dyplom uznania dla długoletniego (12 lat) założyciela i Prezesa XI Oddziału Związku Polskich Spadochroniarzy w Bydgoszczy. W latach 1960 byłem członkiem Spadochronowej Kadry Narodowej.

Mieczysław Robak

Z listu wnuka Daniela Kaliniaka:

Pomyślałem, że może warto krótko uzupełnić informacje o rys rodzinny, wskazujący na krzczonowskie korzenie i krótko o tym jak potoczyły się losy Dziadka, aż do dziś. Otóż Dziadek (z dokumentu Czesław, co wynika z nieco zabawnej historii, a zwany Mieczysławem), był trzecim z kolei dziec-

kiem Agnieszki i Andrzeja Robak. Jego brat Czesław (tak, Czesław – nie pomyliłem imienia) całe życie zamieszkuje z rodziną w Krzczonowie, natomiast siostra Zofia, od wielu już lat we Wrocławiu. Dom rodzinny Robaków mieści się „Nad Stokami” w Krzczonowie, po sąsiedztwie z rodziną Buczkowskich.

Dziadek, przez całe swoje pełne przygód życie, przepełnione podróżami, wpisanymi na stałe w zawod lotnika (co rozumieć trzeba jako długi czas rozłąki z rodziną), nie zapominał o Krzczonowie. Do rodzinnych stron wracał często, jak tylko było to możliwe. Starsi mieszkańcy wsi pamiętać mogą nawet lotnicze atrakcje, jakie Czesław „fundował” im przy okazji lądowania samolotem w Krzczonowie. Z Krzczonowa pochodzi także żona Czesława, czyli moja Babcia – Teodora (z domu Różańska – ze Skalki). Jako nauczycielka pracowała w Czerniejowie i Piotrkowie, następnie w Bydgoszczy.

Wraz z Teodorą mieszkają dziś w Gdyni, jednak

W bazie Ed Dueim z S. Kasperkiem

na wiele lat ich domem stała się właśnie Bydgoszcz, gdzie oboje pracowali do emerytury i jeszcze przez lata żyli, jednocześnie dążąc do realizacji planu – zamieszkania na Wybrzeżu. Bożena (moja Mama), starsza córka Teodory i Czesława, również mieszka dziś z rodziną w Gdyni. Dziadkowie mają więc wnuki i prawnuka blisko siebie. Młodsza Katarzyna, jeszcze z Bydgoszczy wyemigrowała do Stanów Zjednoczonych Ameryki, gdzie założyła rodzinę i mieszka do dziś w Nowym Jorku. Czesław odwiedzał więc także Amerykę kilka razy, już w latach dwutysięcznych.

Daniel Kaliniak

PS. W bydgoskim mieszkaniu Dziadków spędziłem kilka studenckich lat, mieszkając wraz z nimi, co wspominam do dziś niezwykle miło. Nie ma to jak u Babci :) Dziś mieszkam w Sopocie i mam swój mały udział w motywacji Dziadków do przeprowadzki nad morze.

Piloci „AGRO” – Poczdam 1984 r. (pierwszy z lewej Czesław Robak)

WSPOMNIENIE Z CZASÓW WOJNY... STEFANIA RORAT

Okres II wojny światowej łączy się nierozzerwalnie z zagadnieniem ludności żydowskiej; jej prześladowaniami, Holokaustem, gettem czy eksterminacją. Omawiając kwestie prześladowań narodu żydowskiego bardzo często odwołujemy się i wspominamy osoby, które w okresie hitlerowskiej okupacji pomagały Żydom. Wielu z nich zyskało status Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, jednak wielu przyjaciół Żydom wciąż pozostaje anonimowych lub zapomnianych; bądź też nikt nie opisał ich czynów w żadnej książce, a ich bohaterkie historie poznajemy często przypadkiem lub też szczątkowo z przekazów ustnych naszych dziadków, znajomych czy sąsiadów. Działalność jednej z takich cichych bohaterki chciałabym przedstawić w swoim materiale.

Stefania Rorat urodziła się w 1900 r., była córką tkacza Kacpra Buczkowskiego. Miała dwie siostry: młodszą o trzy lata Łucję oraz Janinę. Stefania mieszkała wraz z mężem Janem w Olszance, gdzie w czasie II wojny światowej prowadzili sklep. Roratowie mieli syna o imieniu Tadeusz. II wojna światowa zmieniła codzienne życie wielu osób, również ich, kiedy w 1941 r. od strzału w głowę zginął ich syn. Hitlerowcy zastrzelili w lesie dziesiętnastolatka, gdy wracał do domu. Jak dowiadujemy się z ustnych przekazów, niedługo po tym zdarzeniu w niedalekim sąsiedztwie nad rzeką w Olszance, w starym opuszczonym i zarosniętym krzakami gospodarstwie zaczęła ukrywać się rodzina żydowska. Byli to Klejnföldowie – młode małżeństwo Helena i Marek wraz z dwiema córkami 6- i 7-letnimi. Uciekli z getta i tu znaleźli schronienie. Jednak w lipcu 1943 r. Niemcy odnaleźli kryjówkę rodziny żydowskiej, zabrali dorosłych i wyprowadzili do lasu. Z opowiadań wiemy, że 35 letnia Helena i 45 letni Marek zostali zastrze-

leni w lesie tuż przy drodze na Skalkę. Jak donoszą informatorzy podczas rozłączania rodziny, wszyscy mieszkańcy wioski słyszeli przerażający krzyk i płacz zabieranych Żydów. Po pewnym czasie kilkoro mieszkańców odnalazło i przysypało pozostawione w lesie zwłoki Klejnföldów. Stefania Rorat idąc po wodę do rzeki odnalazła ukryte w krzakach żydowskie dziewczynki i zabrała je do swojego domu. Obie Żydówki przebywały u niej kilka lat. Po tym czasie dziewczynki odnalazła rodzina żydowska i zabrała jedną z nich do Izraela. Drugą Stefania i jej mąż pomimo idącego za tym dużego niebezpieczeństwa adoptowali i nadali jej imię Gienia. Po zakończeniu wojny rodzina Roratów wyjechała do Lublina i tam zamieszkała. Podobno również dorosta Gienia za namową swoich żydowskich znajomych wyjechała z kraju do Ameryki. Pomimo wyjazdu swojej

przybranej córki Stefania wciąż utrzymywała z nią kontakt. Jak wynika z ustnych relacji świadków w 1968 r. Stefania zorganizowała przeniesienie szczątków Marka i Heleny Klejnföldów na cmentarz parafialny w Krzczonowie oraz sfinansowała budowę pomnika, który istnieje do dzisiaj. Stefania Rorat zmarła w 1972 r. w Lublinie i tam też została pochowana. Mimo, iż historię Stefanii Rorat poznajemy jedynie przez przekazy ustne podawane z pokolenia na pokolenie, można z całą stanowczością stwierdzić, że jest ona osobą zasługującą na szacunek i pamięć. Pomimo trudnych i groźnych jej surowych konsekwencji miała odwagę pomóc żydowskim dziewczynkom i uczcić pamięć o ich rodzicach.

Michalina Głąb

uczennica klasy VI Szkoły Podstawowej w Krzczonowie

SOLTYŚ. HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Historia sołectwa i sołtysa w Polsce jest prawie tak stara, jak historia polskiego państwa. Dziś trudno jest jednoznacznie stwierdzić co było pierwsze: sołectwo czy sołtys, ale niewątpliwie pojęcie sołectwa i urząd sołtysa pojawia się wraz z lokowaniem w XIII, może w XII wieku wsi, czyli osad ludzkich, na prawie niemieckim. Początkowo, czyli w XI–XII, niemieckie prawo lokacyjne było niczym innym jak zestawem zasad dotyczących swobód adresowanych do osadników zakładających miejscowości.

Osoba prowadząca w imieniu pana feudalnego nabor na osadników w celu osadzenia ich w powstającym nowym mieście lub wsi nazywana była zasadzącą lub lokatorem. Podstawą działań zasadzący był dokument lokacyjny, który określał przywileje, ale też i obowiązki zasadzący i osadników. Po wypełnieniu, wyznaczonej przez pana feudalnego, misji zorganizowania w nowym terenie osady, czy to miasta czy wsi, zasadząca obejmował wówczas dziedziczny urząd wójta.

Od połowy XIII wieku na prawo niemieckie składały się konkretne zwyczaje i normy prawne, które obowiązywały w zakładanych wsiach i miastach. Na takich samych zasadach powstawały w XII wieku osady w północnych i wschodnich Niemczech. Prawo to odegrało dużą rolę w rozwoju osadnictwa na terenie Niemiec, a później na ziemiach polskich. Prawo niemieckie (pojęcie to powstało w XIII wieku na Śląsku) początkowo obowiązywało jako prawo ludności napływowej, następnie posłużyło za wzór prawno-organizacyjny przy lokacjach polskich wsi na prawie czynszowym oraz organizacji samorządu w miastach. Każde nowe miasto czy wieś przyjmowały zwyczaje innego miasta lub wsi wraz z wprowadzonymi uzupełnieniami, mówiąc językiem współczesnym – nowelizacjami.

Dzisiaj sołectwem określa się wieś lub wieś wraz z pobliskimi przysiółkami, a wówczas sołectwo było po prostu gospodarstwem rolnym zwykle znacznie większym niż zagroda kmiecia czyli chłopca. Często gospodarstwo takie (sołectwo) miało prawo posiadać młyn lub karcznię. W takim gospodarstwie (sołectwie) władzę sprawował sołtys. Lecz nie on był właścicielem tego gospodarstwa (sołectwa). W średniowieczu sołtys był przedstawicielem pana feudalnego we wsiach lokowanych na prawie niemieckim.

W średniowieczu sołtys miał w swych rękach dużą władzę. Uposażony w duże gospodarstwo miał udział w dochodach feudała oraz specjalne uprawnienia gospodarcze. Urząd ten był dziedziczny. Z tytułu posiadanych uprawnień i użytkowania dziedzicznego sołectwa sołtys był zobowiązany wyruszyć na wyprawę wojenną na koniu i w odpowiednim rynsztunku. Władza sołtysa nie tylko sprawowała się do pobierania od mieszkańców wsi czynszów czyli podatków, których część pozostawała w kieszeni sołtysa, ale także sołtys miał władzę sądowniczą. Mógł ferować wyroki. W dawnej Polsce, od XIII wieku, sołtys wraz z ławnikami wchodził w skład kolegium orzekającego. Były to tzw. sądy sołtyskie. Były one kompetentne w orzekaniu wyroków dotyczących chłopów mieszkających we wsiach, zakładanych na prawie niemieckim. Jednak sądy sołtyskie zajmowa-

ły się cięższymi występkami mieszkańców swoich wsi. Cięższe przestępstwa nie podlegały sądom sołtyskim, lecz tzw. sądomi dominalnemu.

W XVI wieku trzy razy do roku sołtys lub wójt zwoływał tzw. sądy rugowe. Było to ogólne zebranie wszystkich dorosłych mieszkańców wsi lub miasta. Na sesji mieszkańcy zeznawali pod przysięgą o znanych im, a jeszcze nie ujawnionych przestępstwach: rozbojach i kradzieżach. Zeznania te były podstawą do wszczęcia postępowania karnego przeciwko wszelkim miejscowym złoczyńcom. W okresie od XIII wieku do XVI wieku funkcjonowały w Polsce także sądy leńskie. Orzekały one w sprawach sołtysów i wójtów. Sądom leńskim przewodniczył landwójt, zaś ławnikami byli urzędnicy równi rangą sądownemu.

Począwszy od XV wieku sołtysi byli stopniowo pozbawiani sołectw, a ich uprawnienia malały. W XVI wieku stawali się coraz częściej nadzorcami prac pańszczyźnianych i pomocnikami właścicieli wsi. W okresie rozbiorów, II Rzeczypospolitej i w czasach PRL (do 1950 roku) sołtys był organem pomocniczym zarządu gminnego, a później łącznikiem pomiędzy mieszkańcami wsi a gromadzką radą narodową. W latach 70. ubiegłego wieku sołtys pośredniczył między sołectwem a gminną radą narodową i naczelnikiem gminy. Zgodnie z ustawą o radach narodowych z 1983 roku sołtys był organem samorządowym wsi, a od 1990 roku jest organem wykonawczym w sołectwie. Natomiast sołectwo jest jednostką pomocniczą samorządu terytorialnego w gminie.

Dla sołectw i ich pozycji społeczno-prawnej szczególne znaczenie mają cztery daty:

8 marca 1990 r. – Sejm uchwalił ustawę o samorządzie terytorialnym, tworząc w niej m.in. nowe prawne podstawy działania sołectw i wkomponowując je w zasady funkcjonowania gmin wiejskich.

23 lutego 1992 r. – w Koninie rozpoczęło swą działalność Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Sołtysów Województwa Konińskiego z zamiarem zorganizowania ruchu krajowego sołtysów, popierającego wszechstronnie rozwój sołectw i gmin.

13 maja 1995 r. – rozpoczęło działalność statutową Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów i odbyło swe pierwsze posiedzenie w Sali Królewskiej Sanktuarium Maryjnego w Licheniu k/Konina.

29 września 1995 r. – po 5,5-letnich doświadczeniach Sejm znoveelizował ustawę o samorządzie terytorialnym i stworzył warunki dla poprawy pozycji samorządu sołectw.

PODSTAWY PRAWNO-USTROJOWE SOŁECTWA

Podstawami tymi są następujące normy:

- Sołectwo stanowi z mocy prawa jednostkę pomocniczą gminy.
- Sołectwo jest trwałą jednostką pomocniczą gminy, mogącą mieć również inne formy.
- W ramach sołectwa jako jednostki pomocniczej mogą być tworzone jednostki niższego rzędu.
- Sołectwo posiada swój własny, odrębny od gminnego Statut, określający zakres jego działania, organizację i kompetencje.
- Sołectwo jest instytucją prawa publicznego, posiadającą swe własne określone przez ustawę insty-

tucje w postaci: zebrania wiejskiego, sołtysa, rady sołectkiej, własnej ordynacji wyborczej z prawem wybierania swych organów oraz ich odwoływania.

- Możliwość bezpośredniego udziału sołectwa w pracach rady gminy, za pośrednictwem swego organu wykonawczego – sołtysa.
- Posiadanie przez zebranie wiejskie autonomicznego prawa do bezwzględnej i wiążącej wyrażania zgody na zamiar uszczuplenia przez radę gminy praw sołectwa do korzystania z mienia.
- Ustawowa nienaruszalność nabytych praw rzeczowych i majątkowych, zwanych mieniem gminnym.
- Prawo do zarządzania, korzystania oraz rozporządzania dochodami płynącymi z mienia komunalnego w zakresie określonym w Statucie.
- Ustawowy obowiązek, wiążący radę gminy do określenia uprawnień sołectwa w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy.
- Posiadanie własnych środków budżetowych na realizację zadań sołectwa.
- Posiadanie zdolności sądowej w sprawach należących do jego właściwości z mocy ustawy oraz Statutu nadanego przez radę gminy.

Rady sołectkie obecnie mają duże znaczenie dla społeczności lokalnych, dysponują bezpośrednio funduszem sołectkim uczestnicząc aktywnie w życiu każdej wsi i gminy. Każdego roku 11 marca obchodzimy Dzień Sołtysa. Warto o tym pamiętać.

Przestawiamy przedstawicieli sołectw naszej gminy z zaznaczeniem sołtysów z najdłuższym stażem:

Krzzonów Pierwszy – Tadeusz Robak (najdłuższy staż w samorządach – 12.12.1990), Krzzonów Wójtostwo – Lucjan Ziętek (najdłuższy staż w samorządach – 14.08.1994), Boży Dar – Jacenty Pawelec (najdłuższy staż w samorządach – 02.11.1994), Zielona – Mieczysław Olejarz (najdłuższy staż w samorządach – 15.11.1994), Kosarzew Stróża – Henryk Jędruch (najdłuższy staż w samorządach – 30.04.1995), Antoniówka – Sylwester Buda, Gierniak – Ewa Dadej, Krzzonów Drugi – Dorota Pawłat, Krzzonów Trzeci – Józef Solowski, Krzzonów Folwark – Robert Flak, Krzzonów Sołtysy – Mariusz Małek, Krzzonów Skałka – Krzysztof Pawłowski, Kosarzew Dolny – Roman Górniak, Kosarzew Górny – Beata Gajur, Lewandowszczyzna – Agnieszka Poliszuk, Olszanka – Irena Krystyniak, Piotrkówek – Grzegorz Sulowski, Policzyzna – Waldemar Syrwał, Pustelnik – Marian Wójcik, Sobieska Wola Pierwsza – Grzegorz Drapsiak, Sobieska Wola Druga – Barbara Goś, Teklin – Kazimiera Merska, Walentynów – Henryk Bednarski, Żuków Pierwszy – Elżbieta Bartoszek, Żuków Drugi – Zofia Kutrzepa, Żuków Kolonia – Anna Socha, Nowiny Żukowskie – Tomasz Wargol. *Redakcja*

Święto sołtysa z 1991 r.

Piknik Sołtysów w 2017 r.

II ETNOGRAFIA

ZABYTKOWA FIGURA

W Sobieskiej Woli Pierwszej w gminie Krzczonów, znajduje się zabytkowa drewniana figura. Według relacji Marianny Dzierba, figura powstała w 1909 r. i ufundowana została przez Pawła Barszczewskiego, pradiadka informatorki na jego własnej ziemi. Tym samym pani Marianna odziedziczyła ojcowiznę wraz z znajdującym się tam zabytkiem sakralnym. Figura wykonana została z bardzo dobrego budulca (dębiny), wokół obsadzona czterema dorodnymi lipami, przetrwała na tej ziemi ponad 110 lat. Prawdopodobnie wykonana została przez miejscowych stolarzy i rzemieślników. Rozłożyste lipy swoimi konarami przez wiele lat chroniły krzyż przed wiatrem i siłami natury, dawały cień modlącym się tam mieszkańcom. Te fakty potwierdzone są również przez ponad 90-letnią mieszkankę tej miejscowości i wielu innych mieszkańców. W 1991 r. krzyż przeszedł gruntowną konserwację; został wyjęty z gruntu, zaszpachlowano ubytki w drewnie, odcięto kawałek spróchniałego trzonu i pomalowano farbą olejną. W latach 2003–2004 popróchniałe i połamane konary lip zaczęły zagrażać figurze. Zadbano więc by je fachowo po kawałku wyciąć. W 2013 r. krzyż ponownie przeszedł gruntowną konserwację; zaszpachlowano ubytki, całość zabezpieczono drewnochronem. Otoczenie wokół figury jest zadbane przez właścicielkę, ogrodzone metalowym ogrodzeniem, obsadzone kwiatami. Na czas modlitw Maryjnych czy też poświęcania pól sama figura ozdobiona jest świeżymi girlandami kwiatów. Widać dbałość właścicielki, która własnym sumptem przez lata troszczy się o zabytek. Spotyka się to ze zrozumieniem społeczności lokalnej, która wspiera ją częściowo finansowo. Ze względu na swój wiek pani Dzierba martwi się o przyszłość zabytku. Jest obawa by figura nie podległa losu innych zabytków na terenie naszej gminy i nie zamieniona została na zwykły kawałek metalu. Dlatego też informatorka postanowiła nadać tej sprawie tryb urzędowy i złożyła pismo do Wojewódzkiego

Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie. Właścicielka w/w obiekcie, dokładnie opisała jego wartość historyczną, podała świadectwa na jego czas powstania oraz efekty jej starań i prac konserwatorskich. Wnioskowała tym samym by ten obiekt został wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków. WUOZ w Lublinie stosownym pismem z dnia 3 listopada 2010 r. informuje zainteresowaną i właściwy referat w Urzędzie Gminy w Krzczonowie, że figura nie jest wpisana w rejestr, gdyż nie posiada dokumentacji w formie karty ewidencyjnej. Dr inż. Arch. Halina Landecka zaleca o wpisanie unikatowego obiektu w kartę ewidencyjną, zaznaczając szybką konieczność oczyszczenia z warstw farb, uzupełnieniu ubytków, zaimpregnowaniu oraz odpowiedniemu zabezpieczeniu. Zaleca też inne usadówienie obiektu, poprzez wprowadzenie fundamentu z metalowym kotwiczeniem pionowej belki. „Metalowe elementy, odlew figury Chrystusa i wieńczący całość krzyż winny zostać oczyszczone i zabezpieczone antykorozyjnie. Biorąc pod uwagę wartość historyczną kapliczki w krajoznawstwie kulturowym zasadnym jest prowadzenie prac w sposób zapewniający zachowanie formy i materiału historycznego (drewno). Należy zadbać o należyte odwodnienie miejsca, w którym krzyż jest usytuowany. Należy zaznaczyć, że wiele gmin podejmuje prace zabezpieczające przy historycznych obiektach małej architektury, które znajdują się na prywatnych działkach mieszkańców, a jednocześnie na terenie gminy, chroniąc w ten sposób krajobraz kulturowy...” Takie samo zdanie mieli uczestnicy badawczych obozów naukowych UMCS w Lublinie, wydziału Kulturoznawstwa pod kierunkiem naukowym prof. Jana Adamowskiego. Studenci badali teren gminy Krzczonów pod względem kulturowym, ale też stanem zachowania zabytków małej i dużej architektury. Na bazie tych badań powstało wiele prac naukowych, ciekawych artykułów i konferencji.

Od redakcji: piękno tego obiektu zamieszczamy na zdjęciu w artykule. Jego autorką jest Marianna Dzierba. Należą się jej podziękowania za wieloletnią dbałość o ten obiekt sakralny. Doceniamy ją za wrażliwość i umiejętność oceny wartości historycznej obiektu.

Oprac. redakcja na podst. obszerniej relacji pisemnej i ustnej Marianny Dzierba, pisma informacyjnego WUOZ w Lublinie z dn. 13.10.2015 r.

PLASTYKA ZDOBNICZA NA LUBELSZCZYŹNIE I W REGIONIE KRZCZONOWSKIM

O wycinankach i pająkach – przedmiotach do dekoracji wnętrz

Wycinanki

Zwyczaj przystrojania wnętrza mieszkalnego ozdobami papierowymi rozpowszechnił się na wsi stosunkowo późno, bo w końcu XIX w., gdyż we wcześniejszych ciemnych i często kurnych chatach nie było wiele miejsca na elementy zdobnicze. Tylko przed ważniejszymi świętami kościelnymi, dorocznymi czy uroczystościami rodzinnymi starano się upiększyć izbę. Służyły temu wycinanki i pająki.

Wycinanki ludowe rozwinęły się na Lubelszczyźnie w drugiej połowie XIX w. Niewielkie wycinanki naklejano na ścianach wokół obrazów i na obrazach, nad drzwiami, łóżkami, na belkach sufitowych i na suficie. Większe, okrągłe formy były ozdobą gwiazd kołędniczych. Ozdoby te wycinały najczęściej dziewczyny używając małych nożyczek lub nożyc do strzyżenia owiec. Wykonywano je z kolorowego, glansowanego papieru lub zwykłego papieru barwionego domowym sposobem.

Wycinanki lubelskie, jednobarwne były czasem naklejane na kontrastowe tło. Miały kształt: koła, kwadratu, gwiazdy, natomiast rzadziej spotykano wycinanki prostokątne, krzyżowe, pasowe lub tzw.

drzewka-wazoniki. Charakteryzowały się zwartą kompozycją, ząbkowanymi krawędziami, przewagą papieru nad azurem tworzącym ornament. Ornament wieloosiowy, geometryczny był zazwyczaj promieniasty, odśrodkowy tworzyły zaś różnorodne elementy: strzałki, trójkąty, romby, półksiężyce i kółka. Rzadziej występował ornament roślinny, zoomorficzny i antropomorficzny (tzw. lalki). Takie motywy spotykane były na wycinankach pasowych, jednoosiowych czy opartych na pionowych rytmach kompozycji.

W okresie międzywojennym i po II wojnie świa-

towej zmieniła się moda na wystrój wnętrz izby wiejskiej. Wycinanki zniknęły ze ścian. Przeszły one pełnić swoją dekoracyjną funkcję. Mała zainteresowanie ich wycinaniem. Do historii przeszły wycinanki Antoniny Musiatowicz, Michaliny Krzowskiej, Bronisława Pietraka oraz znanego nie tylko w Polsce, twórcy oryginalnego stylu – Ignacego Dobrzyńskiego, Józefa Małka z Bożego Daru, Zofii Sałek z Olszanki. Na ich kompozycjach wzorują się często współcześni wycinankarze: Lidia Sola, Roman Prószyński, Maria Gień i Anna Słabczyńska i wielu młodych twórców.

Wycinanki Zofii Sałek

PLASTYKA ZDOBNICZA... CD.

Pająki

Obok wycinanki izbę dekorowano wieszanymi pod powałą pająkami. Znanych było kilka rodzajów tej niepowtarzalnej ozdoby, do wykonania których używano: słomę, ziarna zbóż, fasolę, groch, pióra, włóczkę, nici lniane lub konopne, kolorowe bibułki i papiery, kawałki szmatek, włosie, trzcinę, sitowie, drewniane wióry, wydmuszki jaj kurzych lub gęsich, później także cynfolię i plastikowe rurki. Sposób połączenia poszczególnych materiałów jednak zależał od indywidualnych upodobań i pomysłowości jego twórcy. Zawsze były więc one dziełami niepowtarzalnymi.

Maria Mazur

Najstarszą formą był pajak kulisty; jego podstawę stanowił duży ziemniak, kula ciasta, wosku czy gliny, w które wkuwano różnej długości słomki, zakończone kwiatkami lub gwiazdkami z bibuły czy papieru. Kolejno pojawił się pajak tarczowy, złożony z różnej wielkości słomianych tarcz umieszczanych jedna nad druga. Dekoracje stanowiły tu łańcuchy z kolorowej bibułki i słomek. Spotykana była także wielościenna konstrukcja zwana pajakiem krystalicznym, w której wykonane ze słomek wielościanny łączyły się w większe były geometryczne – w stożek lub sześcian. Rzadziej występowały pająki promieniste i żyrandolowe. Dla południowego Podlasia charakterystyczne były pająki wykonywane z włosia, trzciny czy strzępionych skrawków płótna.

Znanymi twórczyniami pajaków były: Maria Mielniczek z Nowin (pow. Tomaszów Lubelski), Katarzyna Gmitruk z Adamowa (pow. Zamość), Zenobia Mierzwa z Wożyczyna (pow. Tomaszów Lubelski), Aleksandra Niedziałek z Lublina i Maria Abramiuł z Chmielowa (pow. Parczew), której specjalnością były niepowtarzalne pająki z gęsich piór. W naszym regionie ten rodzaj sztuki tworzyły Zofia Sałek z Olszanki, Maria Mazur z Krzczonów Wójtostwa, Marianna Świerzawska z Żukowa. Obecnie tą dziedziną zajmują się m.in.: Helena Kołodziej z Wielkołasu (pow. Lubartów) – twórczyni pajaków ze słomy, ziaren lnu i rdzenia sitowia oraz Helena Pótorak z Lublina, której pająki charakteryzują się lekką konstrukcją z oryginalnymi stylizowanymi kwiatami z bibuły i papieru. Ostatnio do mistrzyń dołączył, tworząc te arcydzieła, nowy twórca ludowy – Michał Kowalik z Lublina, którego korzenie rodzinne związane są z Krzczonowem.

Redakcja

Zofia Sałek

KRZCZONOWSKIE NA MAZOWSZU

Strój krzczonowski, traktowany jako lubelski, jest coraz bardziej popularny na Mazowszu. Kostiumy krzczonowskie ubierają członkowie Zespołu Tańca Ludowego „Promyki” w Wieliszewie, skupiającego głównie dzieci i młodzież. Wieliszew jest nieoficjalną taneczną stolicą województwa mazowieckiego, organizowane są tam dwie wielkie, ogólnopolskie imprezy taneczne: Mistrzostwa Polski w tańcach polskich „Mazur” oraz Festiwal Pieśni i Tańców Polskich. Na obu z nich prezentują się tancerze w strojach krzczonowskich.

W Wieliszewie jest taki zwyczaj, że w czasie uroczystości dożynkowych, młode dziewczęta noszą bochny chleba. Ubrane są na ludowo, właśnie w stroje krzczonowskie (region Wieliszewa nie ma własnego tradycyjnego stroju). Zapytałem je kiedyś, czy wiedzą, jakie stroje noszą. Odpowiedziały, że noszą stroje lubelskie. Były bardzo zainteresowane, gdy wyjaśniałem im, że tak naprawdę są to stroje krzczonowskie, reprezentatywne dla Lubelszczyzny. Zapytane, dlaczego akurat te kostiumy zakładają na dożynkową uroczystość, wyjaśniły, że po prostu są one bardzo ładne i dobrze się w nich czują.

Stroje krzczonowskie, obok krakowskich, są na „wyposażeniu” Ludowego Zespołu Artystycznego „Serock” w Serocku, bardzo prężnej, również pod względem kultury, nadnarwiańskiej gminie z miasteczkiem Serock. Co ciekawe, mimo iż Serock graniczy z regionem kurpiowskim, to jednak artyści z serockiego LZA nie sięgają do tradycyjnej skarbnicy Kurpi. Dlaczego? Kurpie byli ludźmi ubogimi, a więc ich ubiory, choć oryginalne, były skromne – gdy stroje lubelskie są bogate, barwne w hafty

LZA „Serock” w czasie dożynek w gminie Pułtusk

i kolorowe wstążki, wręcz radosne – co sprawia, że chętnie ubierane. Zespół, w którym tańczą dorośli i młodzież (która z czasem zasila szeregi sekcji dorosłej), chętnie występuje na różnego rodzaju wiejskich uroczystościach, takich jak dożynki. Najchętniej prezentują się właśnie w strojach krzczonowskich, tańcząc tańce ludowe, takie jak oberek, a także oparte na nich opracowania choreograficzne.

Sekcją tancerzy, występujących w strojach lubelskich (krzczonowskich) dysponuje również Ludowy Zespół Artystyczny „Ciechanów” w Ciechanowie, dla którego „przedszkolem” jest „Mały Ciechanów”. Zespół ma wieloletnią tradycję, dysponuje opracowaniami tańców z różnych regionów, również licznymi kostiumami, reprezentatywnymi dla kilku regionów kulturowych: krakowskiego, łowickiego, lubelskiego,

także strojami szlacheckimi, które akcentują związek z drobnoszlacheckim Mazowszem. W zespole tańczą większa część rodziny moich sąsiadów Słowaków, którzy osiedlili się w Ciechanowie: Viera Pazyrova i jej potomstwo – Klaudia, Veronika i Andrej. Oni też bardzo chętnie występują w strojach krzczonowskich, które lubią ze względu na ich urodę i walory widowiskowe.

Krzczoneń może być dumny ze swych dawnych mieszkańców, którzy dopracowali się oryginalnych, estetycznych i funkcyjnych strojów, może być dumny z mieszkańców, którzy zdołali ten element kultury i tradycji zachować, wzbogacić i rozpropagować na tyle, że chętnie zakładany jest przez ludowych artystów. Zwłaszcza na północnym Mazowszu.

Stefan Żagiel

III KULTURA I OŚWIATA

KONFERENCJA „DZIECI ZAMOJSZCZYZNY – ZBRODNIA, O KTÓREJ NIE WOLNO CZŁOWIEKOWI ZAPOMNIEĆ”

W dniach 10–11 marca 2018 roku odbyła się kolejna konferencja Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych w Lublinie pt. „Dzieci Zamojszczyzny – zbrodnia, o której nie wolno człowiekowi zapomnieć”. Drugim głównym organizatorem spotkania był Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie, współorganizatorami byli Zamojskie Towarzystwo RENESANS i Muzeum Zamojskie, a partnerem wydarzenia – Urząd Miasta Zamość.

Konferencja rozpoczęła się ceremonią upamiętnienia ofiar wysiedleń, zostały złożone wieńce pod Pomnikiem Ofiar Obozu Przejściowego przez delegacje WOK, WRTR, poszczególnych towarzystw regionalnych, władz samorządowych. Przy Pomniku wartę honorową sprawowali żołnierze z 3. Zamojskiego Batalionu Zmechanizowanego i harcerze ZHP z Hufca Zamość im. Dzieci Zamojszczyzny, obecne były poczty sztandarowe zamojskich szkół i placówek oświatowych. Następnie, obrady konferencji przywitał prof. Sławomir Partycki – przewodniczący WRTR.

- Nie możemy o tym zapomnieć - mówił przewodniczący Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych Lubelszczyzny Sławomir Partycki. - Chcemy przypomnieć losy Dzieci Zamojszczyzny, ale również wszystkich dzieci w Polsce, które cierpiały gehennę w czasie II wojny światowej oraz oddać im hołd. To zostaje na całe życie w sercach i umysłach tych ludzi, ale chcemy, żeby zostało przekazane również następnym pokoleniom.

Głos zabrał również dr Artur Sępoch – dyrektor WOK, Andrzej Wnuk – prezydent Zamościa, Arkadiusz Bratkowski – Członek Zarządu Województwa Lubelskiego, Stanisław Gogacz – senator, Elżbieta Gnyś – prezes Zamojskiego Towarzystwa RENESANS, Bożena Konikowska – wiceprzewodnicząca Rady Krajowej Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej, Stanisław Grzesko z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Po oficjalnym przywitaniu uczestników konferencji odbyło się spotkanie z Dziećmi Zamojszczyzny, które

poprowadził pan dr Artur Sępoch. Swoimi wspomnieniami podzielili się świadkowie tamtych wydarzeń, m.in.: Janina Zielińska, ks. Władysław Kowalik, Julian Grudzień z Polskiego Związku byłych Więźniów Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, członkowie Stowarzyszenia Dzieci Zamojszczyzny Ziemi Biłgorajskiej, Krystyna Flont z Opola Lubelskiego, Henryk Kozar, Mieczysław Nowogrodzki, Maria Popek, Emil Nogas, Wiesława Ochniowska. To spotkanie było bardzo emocjonalne i należy nadmienić, że w pełni podkreśliło znaczenie i konieczność organizowania konferencji o takiej tematyce.

W obecności uczestników tamtych wydarzeń prelegenci przypomnieli tragiczne losy porwanych dzieci, które następnie wywożono do Niemiec.

- Kiedy wysiedlono mnie i siostry, miałam 4 lata - wspomina Dziecko Zamojszczyzny, Janina Zielińska. - W obozie w Zamościu nas rozdzielono. To było dramatyczne. Jako 4-letnie dziecko nie zdawałam sobie sprawy z tego, że ja już mamy nie zobaczą. Ale najstarsza siostra wiedziała o tym i czepiła się spodnicy. Niemiec mamę uderzył w lewą skroń tak strasznie, że jeszcze na zdjęciu w Oświęcimiu ma tę zabliznioną ranę.

Po spotkaniu z Dziećmi Zamojszczyzny rozpoczęła się część naukowa konferencji. Swoje wystąpienia mieli: dr Beata Kozaczyńska z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach – „Dokupię jeszcze dwie łyżki wody! Wywożenie dzieci z obozu przejściowego w Zamościu (UWZ-Lager Zamość) do dystryktu warszawskiego i ich losy (1942–1945)”, prof. Waldemar Kozyra z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej – „Niemiecka administracja okupacyjna w Polsce w latach 1939–1945”, ks. dr hab. Czesław Galek – „Dzieci w niemieckich obozach przejściowych w Zwierzyńcu i Zamościu” oraz dr Janusz Kłapeć – „Przerwane dzieciństwo. Losy dzieci wysiedlonych z Zamojszczyzny w latach 1942–1943”. W czasie przerwy pomiędzy referatami odbyło się otwarcie wystawy „Ocalone z transportów Dzieci Zamojszczyzny”, której autorem i kuratorem jest dr Beata Kozaczyńska.

Fot. Aleksandra Flis

Drugi dzień konferencji został rozpoczęty mszą świętą w Katedrze Zmartwychwstania Pańskiego i św. Tomasza Apostoła. Po wyjściu z kościoła odbyła się krótka wycieczka po najważniejszych zabytkach Zamościa i odwiedziny w Muzeum Zamojskim. Po powrocie do Sali Consulatatus Elżbieta Gnyś zaprezentowała działalności Zamojskiego Towarzystwa RENESANS, a z okazji ich 25-lecia dr Artur Sępoch wraz z Haliną Stępniańską i Waldemarem Grytą (przedstawiciele Zarządu WRTR) wręczyli pani prezes dyplomy z gratulacjami z okazji jubileuszu i podziękowanie za pomoc przy organizacji konferencji. Na zakończenie konferencji został wyemitowany film dokumentalny pt. „Róża i Jan”.

Konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem – należy nadmienić, że wzięło w niej udział ponad 120 osób. Było to wydarzenie, które przybliżyło nam historię Dzieci Zamojszczyzny i na pewno długo pozostanie w naszej pamięci.

Oprac. na podstawie informacji ze strony WRTR i obserwacji własnych.

Redakcja

IV TURYSTYKA

CZYNNĄ OCHRONĄ PRZYRODY W „KAMIENNYM WĄWOZIE”

Położony niedaleko wsi Żuków-Kolonia Kamienny Wąwóz, zwany także Kamienną Górą, jest jednym z dwóch zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Drugim jest Szabałowa Góra. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi „są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne” (UOP, art. 43). Obszar chroniony został utworzony Uchwałą Nr XI/65/95 Rady Gminy Krzczonów z dnia 29 września 1995 r. na powierzchni 8,41 ha i obejmuje fragment południowego zbocza głęboko wciętej doliny denudacyjno-erozyjnej, porośniętego murawami kserotermicznymi z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin. Niewątpliwie najcenniejszym gatunkiem jest dziewięciśń bezłodygowy *Carlina acaulis*. Jest to gatunek dość rozpowszechniony w górach, gdzie występuje na halach i innych siedliskach trawiastych. Jest tam również często spotykanym

motywem zdobniczym. Natomiast na niżu dziewięciśń bezłodygowy jest rośliną niezmiernie rzadką. Na terenie województwa lubelskiego występuje jedynie na dwóch potwierdzonych stanowiskach: na Stawskiej Górze koło Chełma i właśnie w Kamiennym Wąwozie. Jako roślina światłolubna wymaga otwartych nasłonecznionych zboczy, a to co jej zagraża to zacienienie powstałe w wyniku postępującej sukcesji i zarastania muraw. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia od lat w Kamiennym Wąwozie. Rosnący wokół wyrobiska wapieni las, w którym dominują gatunki lekkonasienne, zarasta otwarty teren na którym rośnie dziewięciśń. Pojawiają się siewki sosen, brzoź a nawet gatunków owocowych. Rozrastają się krzewy tarniny. Dalsze zarastanie terenu mogło doprowadzić w konsekwencji do zaniknięcia gatunku, który obok cieszyńnianki wiosennej jest jednym z najcenniejszych gatunków Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego.

Aby temu zapobiec Zespół Lubelskich Parków

Krajobrazowych, który administruje Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym, podjął działania mające na celu zachowanie stanowiska dziewięciśniu. Są one także realizacją zadań statutowych ZLPK bowiem § 5, pkt 1d Statutu ZLPK stanowi, że do zadań tych należy „inicjowanie i przeprowadzenie aktywnej ochrony przyrody, w szczególności siedlisk przyrodniczych oraz rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków fauny i flory”. W końcu 2016 roku złożony został do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie wniosek o dofinansowanie zadania „Ochrona czynna muraw kserotermicznych i stanowisk chronionych gatunków roślin w Nadwieprzańskim i Krzczonowskim Parku Krajobrazowym”. W roku 2017 wniosek otrzymał finansowanie i jesienią ub. roku podjęte zostały zabiegi ochrony czynnej. Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Kamienny Wąwóz objęły one powierzchnię ok. 1800 m² na czterech działkach o numerach: 518/2, 447, 448 i 449. W ramach dzia-

IV TURYSTYKA

CZYNNĄ OCHRONĄ PRZYRODY... CD.

łań ochronnych zostały usunięte niewielkie drzewa, podrosty i siewki drzew i krzewów rosnące wokół stanowiska dziewięcisiu bezłodygowego. Były to przede wszystkim drzewa i siewki sosny zwyczajnej, brzoza, gatunków owocowych oraz tarniny. Pozyskana biomasa została uprzęgnięta. Efektem zabiegów ochrony czynnej było nie tylko odsłonięcie stanowiska dziewięcisiu, ale bez wątpienia wpłynęły one pozytywnie również na płat murawy kserotermicznej z omanem wąskolistnym *Inula ensifolia*, który porasta znaczną część stanowiska.

Warto przypomnieć, że w 2016 roku Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych ustawił w Kamiennym Wąwozie tablicę informacyjną zawierającą treści dotyczące jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Sprawne przeprowadzenie zabiegów ochrony czynnej nie byłoby możliwe bez wsparcia finansowego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz pomocy władz gminy Krzczonów, zwłaszcza Pani Sekretarz Gminy Beaty Woroszyło, a także zgody właścicieli gruntów, na których prowadzono ochronę czynną. Wszystkim tym

osobom i instytucjom Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych pragnie złożyć serdeczne podziękowania.

Mamy nadzieję, że piękne białe kwiaty dziewięcisiu bezłodygowego, które zakwitną już najbliższego lata w Kamiennym Wąwozie stanowią będą najlepszą nagrodą dla wszystkich, którzy włączyli się w działania czynnej ochrony tego gatunku.

Krzysztof Wojciechowski
Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych

Od redakcji: cieszy nas zadbanie tych atrakcyjnych miejsc turystycznych. Przez szereg wycieczek wakacyjnych zwiedzaliśmy niejednokrotnie te tereny. Zachwyty dzieci tym swoistym krajobrazem wiele mówią za siebie. Ochrona i tablice informacyjne zachęca turystów do odwiedzenia tych miejsc, a gminie Krzczonów przybędzie miejsc atrakcyjnych turystycznie. Mieszkańców zaś uświadomi o ochronie i pięknie swojej okolicy.

KUROPATWA W JĘZYKU ŁOWIECKIM

Kontynuujemy na naszych łamach słownik łowiecki, przygotowany i opracowany przez Stanisława Ostańskiego. Dzisiaj przedstawiamy kuropatwę.

Kuropatwy – kury

Kuropatwa samiec – kogut

Kuropatwa samica – kura

Kuropatwy młode – pisklęta, młódki

Młode kuropatwy zaczynające latać – zielonki

Młode kuropatwy z wypierzonymi środkowymi sterówkami w ogonie – widłówki

Młode kuropatwy, którym w ogonie i na piersiach

wyrosły brązowe pióra – farbówki

Kuropatwy tłuste – pyszne

Upierzenie kuropatw – suknia

Nogi kuropatw – ciek

Skrzydła kuropatw – loty

Pióra skrzydeł – lotki

Oczy – zierniki

Kuropatwy zrywające się do lotu – porywają

Kuropatwy biegnące – ciekną

Kuropatwy uciekające – wyciekają

Miejsce żerowania i kąpieli kuropatw – paprzyska

Głos – cirykanie, czyrykanie, cięgotanie, cięgocenie

Okres godowy – parkanie, toki

Okres wysiadywania jaj – lęgi

Kury nie mające młodych – jałówki

Kuropatwy późno zrywające się do lotu – dotrzymują,

dosiadają twardo

Kuropatwy odzywające się wieczorem – zwołują się.

Stanisław Ostański

Fot. autor tekstu

V LIRYCZNIE

WIOSENNA MUZYKA ECHO I KUKUŁKA

Hej w pola, hej w knieję

Na rojsty, na mszar.

Gdzie cietrzew czuszką,

Słonka z cicha psyka

Głuszca pieśni czar.

W błękicie skowronek,

Brzmi jak srebrny dzwonek.

Rogacz na łące szczeka.

Bączenie bąka w trzcinach,

Stłumione słyhać z daleka.

Tam hejnał żurawi,

Tam gęsi gęganie.

Pod niebem werbel kszyka.

W szuwarach kaczek kwakanie.

Wiosenna, ptasia muzyka.

Siadła kukułka

Na wierchołku buka.

Kuku, kuku, kuku!

Wesolutko kuka.

Kuka na sośninie.

Kuka na dębinie.

Niesie się kukanie

Po leśnej gęstwinie.

W las daleko, daleko

Niesie się kukanie.

Aż się zatrzymało

Na leśnej polanie.

Tu od ściany lasu

Echem się odbiło.

Do kukułki na buku

Głosem powróciło.

Zdziwiła się kukułka.

Pilnie nasłuchuje,

Skąd kukanie słyhać.

Kto ją nasładuje?

Poleciała na polanę

Skąd kukanie słyhać.

Nikogo tam nie ma.

Pusto, wokół cisza.

Zakukała głośno

Wesoła kukułka.

Echo powtórzyło.

Figlarna to spółka.

Stanisław Ostański
17.02.2016

Stanisław Ostański
23.04.2016

NADCHODZĄCE WYDARZENIA

IV GMINNY DZIEŃ DZIECKA
30 maja 2018r.

DZIEŃ RODZINY
17 czerwca 2018r.

17 TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ
O PUCHAR WÓJTA GMINY KRZCZONÓW
17 czerwca 2018r.

NIEDZIELA PALMOWA

